

URZĄD MIASTA SKIERNIEWICE
Biuro Planowania Przestrzennego
i Planowania Inwestycji
w Skierniewicach

96-100 Skierniewice, ul. Floriana 9 tel.(046) 832 57 74

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO

SPORZĄDZONA NA POTRZEBY

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
MIASTA SKIERNIEWICE

fragment miasta Skierniewice położony w rejonie ulicy
Waryńskiego, Sierakowickiej i rzeki Łupii

Autorzy opracowania: Agnieszka Caban
Ewa Śmieszek-Pędzimąż

Styczeń, 2020 r.

Spis treści

I. INFORMACJE WSTĘPNE	4
1. Przedmiot opracowania	4
2. Cel i zakres opracowania	5
3. Podstawowe przepisy prawne	6
4. Metoda zastosowana przy sporządzaniu prognozy	6
II. OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA	7
1. Warunki klimatyczne	7
2. Rzeźba terenu	7
3. Warunki gruntowe	11
4. Warunki hydrologiczne	11
5. Warunki glebowe	17
7. Zasoby naturalne (bioróżnorodność), walory krajobrazowe i ich ochrona prawna	18
8. Klimat akustyczny	19
9. Powietrze atmosferyczne	20
III. USTALENIA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	20
IV. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU PRZY DOTYCHCZASOWYM UŻYTKOWANIU	36
V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH ZOSTAŁY ONE UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU	36
VI. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	36
1. Przewidywane skutki wpływu ustaleń projektu planu na środowisko oraz na cele i przedmiot ochrony Obszaru Natura 2 000 z uwzględnieniem zależności między tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy	43
2. Ocena potencjalnych skutków wpływu realizacji ustaleń projektu planu na środowisko naturalne oraz na jakość życia i zdrowia ludzi	44
2.1. Wpływ ustaleń projektu planu na gleby i powierzchnię ziemi	44
2.2. Wpływ ustaleń projektu planu na środowisko wodno-gruntowe, wody powierzchniowe i podziemne	44
2.3. Wpływ ustaleń projektu planu na kopaliny	44
2.4. Wpływu ustaleń projektu planu na klimat akustyczny	45
2.5. Wpływ ustaleń projektu planu na lokalny klimat i zanieczyszczenie powietrza	45
2.6. Wpływ ustaleń projektu planu na krajobraz	45
2.7. Wpływu ustaleń projektu planu na świat roślin i zwierząt	45
2.8. Wpływu ustaleń projektu planu na różnorodność biologiczną	46
2.9. Emisja promieniowania elektromagnetycznego	46
2.10. Skutki wpływu na zabytki i dobra materialne	46
2.11. Skutki wpływu ustaleń projektu planu na ludzi	46
2.12. Oddziaływanie transgraniczne	47
VII. PROPOZYCE ROZWIĄZAŃ OGRANICZAJĄCYCH NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO ORAZ PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	50
VIII. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE OGRANICZENIE LUB KOMPENCACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCE BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	50
IX. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	52
X. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	52
XI. WNIOSKI KOŃCOWE	54
XII. LITERATURA	55

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że jestem uprawniona do sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko sporządzanych w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - na podstawie art. 74a ust.2. pkt 1 lit. b oraz pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....

WYKŁOŻENIE

I. INFORMACJE WSTĘPNE

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Prognoza oddziaływania na środowisko wykonana na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sporządzonego dla fragmentu miasta Skierniewice zlokalizowany w rejonie ulicy Waryńskiego, Sierakowickiej i rzeki Łupii.

Obszar opracowania znajduje się w północno-zachodniej części miasta. Obejmuje nieruchomości zlokalizowane pomiędzy ulicą Waryńskiego a rzeką Łupią oraz jedną nieruchomością zlokalizowaną przy skrzyżowaniu z ulicą Sierakowicką.

Znaczną część obszaru projektu planu stanowią nieruchomości Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste na rzecz polskiego instytutu naukowego z siedzibą w Skierniewicach tj. Instytutu Ogrodnictwa. Z wnioskiem o sporządzenie zmiany obowiązującego planu z 2007 r. wystąpiła p.o. Dyrektora Instytutu Ogrodnictwa wnosząc o umożliwienie realizacji zabudowy mieszkaniowej, usługowej, oświaty i parkingów. Obowiązujący plan ustala możliwość realizacji wyłącznie zabudowy usługowej – z zakresu nauki oraz tereny zieleni parkowej, co ogranicza możliwości inwestycyjne Instytutu Ogrodnictwa. Przedstawiony projekt planu rozszerza dopuszczalny wachlarz usług oraz dopuszcza lokalizację zabudowy mieszkaniowej w wybranych terenach. Jednocześnie projekt planu respektuje istnienie na tym obszarze terenów i obiektów objętych ochroną konserwatorską.

Projekt został sporządzony zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Projekt nie narusza ustaleń Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja.

Obszar planu jest częścią kilku „obszarów funkcjonalnych” oznaczonych w „Zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja” przyjętej uchwałą Nr XXIII/42/2016 Rady Miasta Skierniewice z dnia 7 kwietnia 2016 r. symbolami: 108 U, 106 U,Z, 105 Z, 26 Z oraz 107 MW. Ustalenia Studium dla ww. obszarów zakładają:

- 108 U – zabudowa usługowa wraz z dojazdami, zielenią, miejscami postojowymi dla samochodów, obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej, dopuszczalna realizacja funkcji mieszkalnictwa jako funkcji towarzyszącej zabudowie usługowej;
- 106 U,Z – zabudowa usługowa i tereny zieleni (zieleni zabytkowego parku) wraz z dojazdami, miejscami postojowymi dla samochodów, obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej, dopuszcza się utrzymanie zabudowy mieszkaniowej oraz realizację obiektów wykorzystywanych, bezpośrednio, dla doświadczalnych upraw ogrodniczych;
- 105 Z – zieleni parkowa i zieleni ogrodów (zieleni zabytkowego parku), dopuszcza się utrzymanie istniejącej zabudowy oraz realizację obiektów infrastruktury technicznej, a w terenach pól doświadczalnych – obiektów wykorzystywanych, bezpośrednio, dla upraw ogrodniczych;
- 26 Z – zieleni terenów otwartych lub zieleni ogrodów przydomowych zabudowy przyulicznej - ulicy Łowickiej, dopuszczalna realizacja urządzeń służących celom rekreacji i wypoczynku w ramach zieleni ogrodów przydomowych, także budowa niewielkich altan, dopuszcza się realizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
- 107 MW – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna wraz z dojazdami, zielenią, miejscami postojowymi dla samochodów, obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej, obiektami i urządzeniami rekreacji osiedlowej.

Jednocześnie, w studium zapisano, iż przyporządkowując danemu fragmentowi miasta określony typ obszaru funkcjonalnego (lub typów obszarów funkcjonalnych) nie należy odczytywać jako obowiązek literalnego przełożenia zapisanych w nazwie funkcji zabudowy

i zagospodarowania terenu na treść ustaleń planów miejscowych dotyczących przeznaczeniu terenu. W studium nie rozstrzyga się o umiejscowieniu konkretnych obiektów budowlanych. Zaliczenie fragmentu miasta do danego typu obszaru funkcjonalnego nie jest równoznaczne z przesądzeniem, że wszystkie występujące tam nieruchomości winny mieć ustalone w planie miejscowym jednorodne przeznaczenie. Nadrzędną jest zasada, by zabudowa i zagospodarowanie poszczególnych nieruchomości były podobne pod względem funkcji lub miały charakter uzupełnienia dla funkcji podstawowej, także by były zbliżone pod względem uwarunkowań i wymagań środowiskowych, kulturowych i kompozycyjno-estetycznych. Dlatego też mając powyższe na uwadze w obszarach 108 U oraz 106 U,Z, w projekcie planu miejscowego ustalono możliwość lokalizowania zabudowy mieszkaniowej, co wynika z sąsiedztwa – obszar ten zlokalizowany jest w obrębie osiedla mieszkaniowego. W obszarze 105 Z dopuszczono lokalizowanie obiektów usługowych, o charakterze działalności wpisującym się w otoczenie zieleni. Jednocześnie przyjęto wskaźniki zabudowy, które umożliwią realizację wyłącznie pojedynczych nowych obiektów.

Projekt planu zachowuje zgodność z przepisami odrębnymi, które odnoszą się do obszaru objętego projektem.

1. Przedmiot opracowania

Podstawą opracowania prognozy jest: art. 51 ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018 poz. 2081 z późn. zm.).

Prognoza stanowi załącznik do ww. projektu planu i stanowi realizację zapisów art. 17 pkt 4. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2018, poz. 1945 z późn.zm.) w związku z art. 51. ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Do każdego planu zagospodarowania przestrzennego sporządza się prognozę oddziaływania skutków ustaleń projektu planu na środowisko naturalne, uwzględniając ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta.

Projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, zgodnie z art. 54. ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko poddaje się opiniowaniu przez właściwe organy.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie został uzgodniony zgodnie z art. 53 ww. ustawy z właściwymi organami tzn. Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (pismo znak: WOOŚ-II.411.178.2019.AJa z dnia 17 czerwca 2019 r.) i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Skierniewicach (brak odpowiedzi w ciągu 21 dni od dnia otrzymania zawiadomienia).

Ponadto organ opracowujący projekt dokumentu poprzez wyłożenie go do publicznego wglądu daje możliwość zapoznania się społeczeństwu z dokumentem planistycznym, a tym samym wnoszenia uwag i wniosków.

2. Cel i zakres opracowania

Celem prognozy jest określenie stanu funkcjonowania środowiska oraz wpływu i zakresu potencjalnych zmian w środowisku i warunków życia człowieka, jakie mogą nastąpić w wyniku ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz przedstawienie rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ na środowisko, spowodowany realizacją ustaleń zawartych w planie.

Zgodnie z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi element procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaganej dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Analiza przekształceń środowiska, prowadzona równoległe z pracami planistycznymi,

daje możliwość wpływu na ostateczny zakres ustaleń planu. Wszystkie zawarte w niej wnioski i zalecenia opierają się na zasadach logicznego wnioskowania i prawdopodobieństwa.

Prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje kompleksową ocenę warunków biotycznych i abiotycznych środowiska naturalnego, przy uwzględnieniu jego aktualnego stanu i odporności na zmiany antropogeniczne oraz wpływu na środowisko sposobu użytkowania terenu, ponadto określa wpływ i zakres potencjalnych zmian i przedstawia rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywny wpływ na środowisko spowodowany realizacją ustaleń zawartych w planie.

Miejscowy plan jest powiązany merytorycznie i formalnie z następującymi dokumentami planistycznymi:

1. uchwała Nr VIII/77/2019 Rady Miasta Skierniewice z dnia 30 maja 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice zlokalizowany w rejonie ulicy Waryńskiego, Sierakowickiej oraz rzeki Łupii,
2. uchwała Nr XIII/93/07 Rady Miasta Skierniewice z dnia 31 sierpnia 2007 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - fragment miasta Skierniewice położony pomiędzy linią kolejową Skierniewice – Łowicz a rzeką Łupią, z wyłączeniem terenów zamkniętych (rejon ulic: L.Waryńskiego, Sierakowickiej i Łącznej) (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2007 r. Nr 324 poz. 2909),
3. uchwała Nr XLI/90/2017 Rady Miasta Skierniewice z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice położony pomiędzy linią kolejową Skierniewice-Łowicz, a rzeką Łupią, z wyłączeniem terenów zamkniętych (rejon ulic: L. Waryńskiego, Sierakowickiej i Łącznej) uchwalonego uchwałą Nr XIII/93/07 Rady Miasta Skierniewice z dnia 31 sierpnia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2017 r. poz. 388),
4. uchwała Nr VIII/39/11 Rady Miasta Skierniewice z dnia 2 marca 2011 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - fragment miasta Skierniewice położony w rejonie ulic: Łowickiej, Bielańskiej, Nowobielańskiej i Widok (Dz. Urz. Woj. Łódz. Nr 118 poz. 1080 z dnia 27 kwietnia 2011 r.),
5. Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Skierniewice II edycja – Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXIII/42/2016 Rady Miasta Skierniewice z dnia 7 kwietnia 2016 r.,
6. Opracowaniem ekofizjograficznym podstawowym sporządzonym do Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Skierniewice – II edycja (tekst opracowania wraz z planszami tematycznymi), 2015 r.,
7. Opracowaniem ekofizjograficznym podstawowym sporządzonym dla obszaru zlokalizowanego w rejonie ulicy Waryńskiego, Sierakowickiej oraz rzeki Łupii,
8. obowiązującymi planami miejscowymi dla terenów otaczających obszar opracowania, projekt Uchwały Rady Miasta Skierniewice w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta zlokalizowany w rejonie ulicy Waryńskiego, Sierakowickiej oraz rzeki Łupii,
9. Program Ochrony Środowiska dla Miasta Skierniewice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024.

3. Podstawowe przepisy prawne

Podstawę prawną dla proponowanych w prognozie działań ochronnych stanowi obecnie ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018 poz. 2081 z późn. zm.) oraz ustawy szczegółowe i przepisy wykonawcze do podanych poniżej ustaw:

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. 2018 poz. 799 z późn. zmianami),
2. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz.U. 2018 poz. 1945 z późn. zmianami),

3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. 2018 poz. 1614 z późn. zmianami),
4. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. 2017 poz. 1161),
5. stosowne akty wykonawcze do ww. ustaw.

4. Metoda zastosowana przy sporządzaniu prognozy

Za wiodące zasady sporządzenia dokumentu prognozy uznano:

- prognoza ma oceniać skutki wpływu ustaleń planu na środowisko, czyli określać wpływ wynikający z przeznaczenia terenów na określone rodzaje użytkowania oraz z określenia warunków zagospodarowania tych obszarów,
- ustalenia planu dotyczą konkretnej rzeczywistości obejmującej środowisko o zróżnicowanej wartości (specyficznych dla tego miejsca cechach i wartościach) wraz z istniejącym zainwestowaniem i użytkowaniem, które na to środowisko oddziałuje negatywnie, stwarzając zagrożenia lub pozytywnie, stanowiąc szansę dla istniejących zasobów środowiska,
- istota prognozy zawiera się w ocenie na ile ustalenia planu pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone lub zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu ustalenia planu mogą spotęgować istniejące zagrożenia, mogą osłabić te zagrożenia lub stwarzają możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania, jakości środowiska,
- prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, ekosystemy, krajobraz a także na ludzi i dobra materialne oraz dobra kultury.

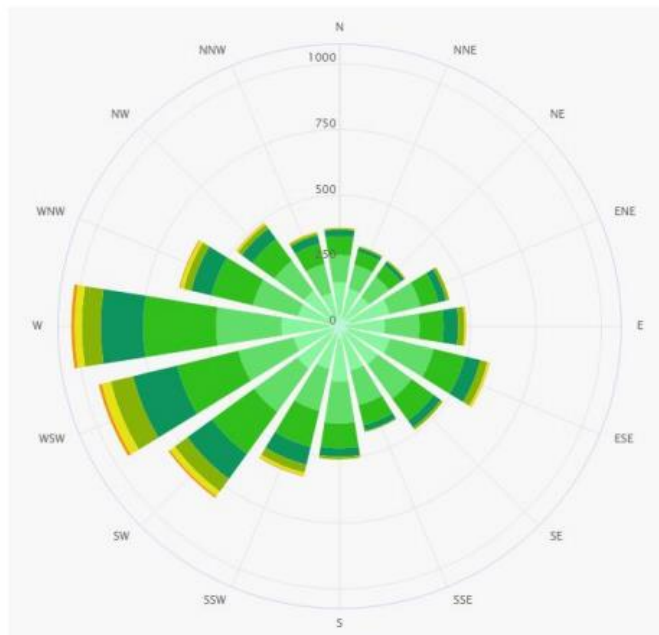
II. OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA

Charakterystyka elementów przyrodniczych środowiska dla obszaru opracowania stanowi wyciąg z opracowania ekofizjograficznego podstawowego sporządzonego w lipcu 2019 r. oraz z Opracowania ekofizjograficznego podstawowego sporządzonego do Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice - II edycja, 2016 r.

1. Warunki klimatyczne

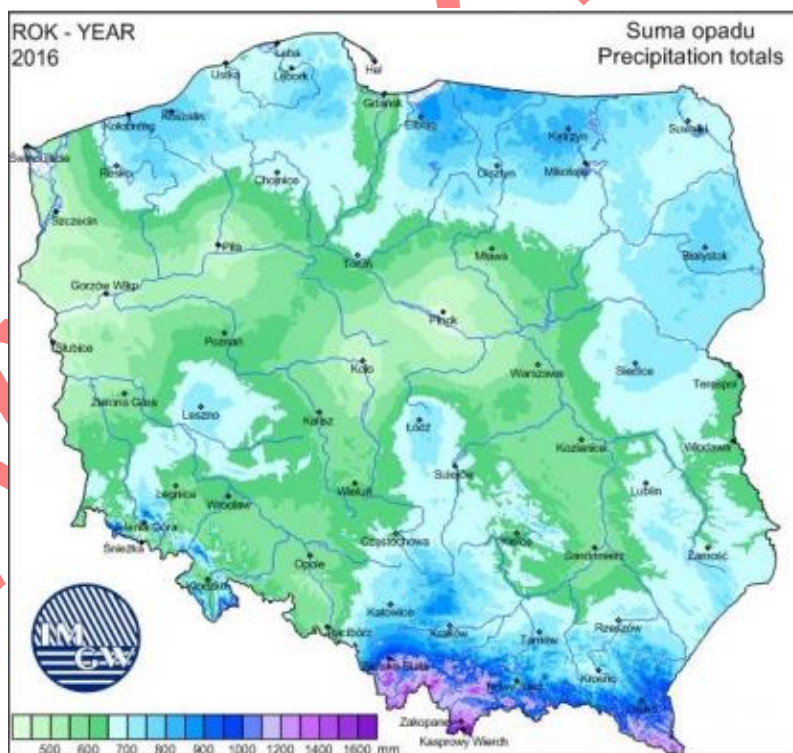
Województwo łódzkie leży w strefie klimatu umiarkowanego. Ze względu na położenie w środkowej części Europy klimat tego obszaru podlega wpływom morskim i kontynentalnym. Obszar miasta Skierniewice pod względem regionalizacji klimatycznej znajduje się w północno - wschodniej części XVII regionu klimatycznego zwanego Regionem Środkowopolskim. Klimat w mieście Skierniewice jest umiarkowany, ciepły, przejściowy. Średnia roczna temperatura wynosi 7.8^oC, a średnia ilość opadów to 535 mm. Miesiącem z najmniejszą średnią opadów jest luty, a z największą lipiec. Najwyższą średnią temperaturę można zaobserwować w lipcu, natomiast styczeń jest najzimniejszym miesiącem.

Najwięcej wiatrów wieje z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego. Wartość wiania wiatrów wschodnich i północno-zachodnich jest mniejsza, natomiast najmniej wiatrów wieje z północy.

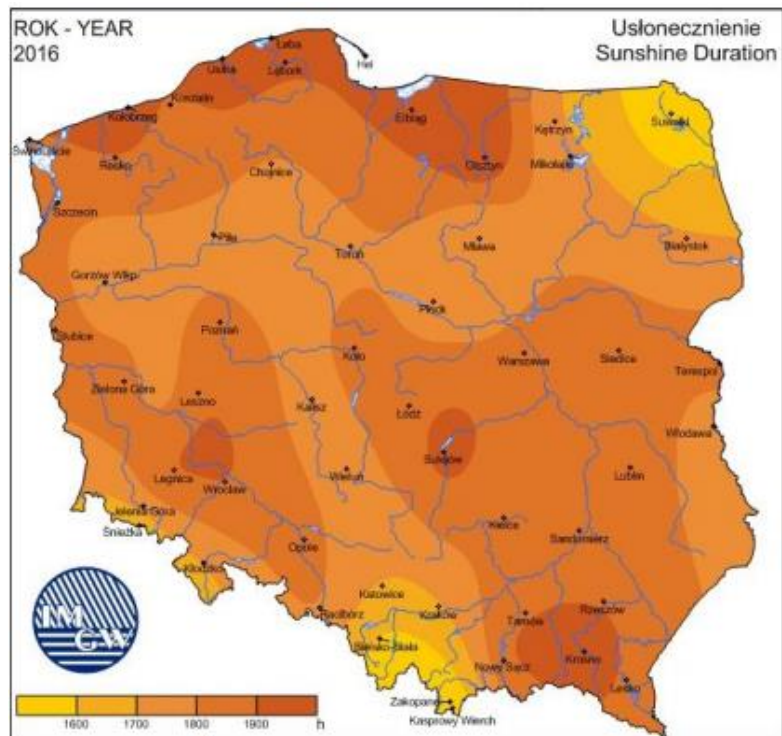
Rys.2. Róża wiatrów dla miasta Skierniewice. Źródło: <https://www.meteoblue.com>

Zróżnicowanie warunków klimatycznych w obrębie poszczególnych fragmentów miasta wynika przede wszystkim ze zróżnicowania ukształtowania powierzchni, rodzaju i intensywności zabudowy oraz formy innego zagospodarowania tych obszarów.

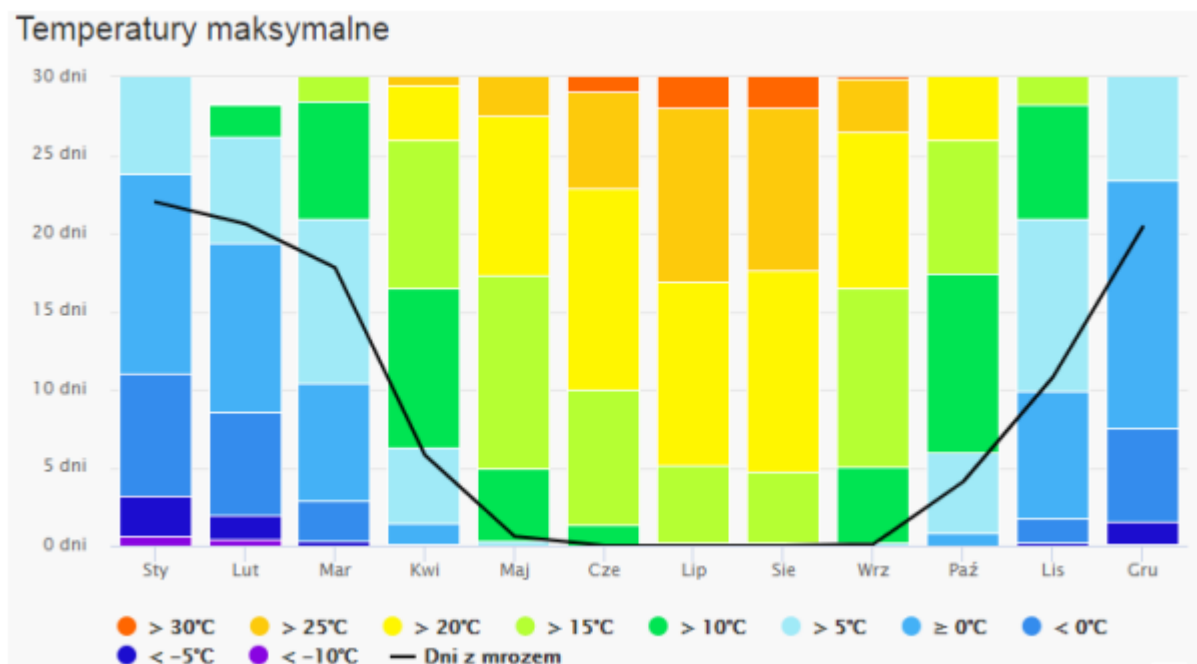

Rys. 3. Suma opadów w ciągu 2016 r. Źródło - IMGW.

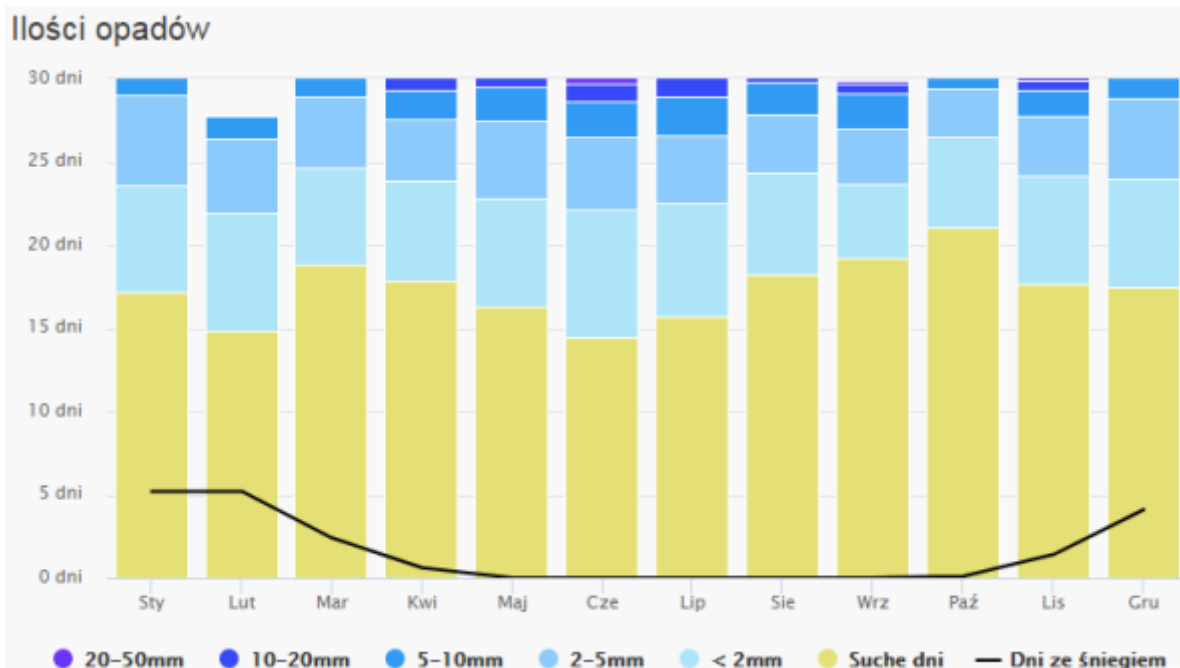

Rys. 4. Średnia roczna usłonecznienia w roku 2015. Źródło - IMGW

Rys. 5. Wykres temperatur maksymalnych dla miasta Skierniewice.
Źródło: <https://www.meteoblue.com>

Rys. 6. Wykres ilości opadów dla miasta Skierniewice.

Źródło: <https://www.meteoblue.com>

Warunki klimatyczne panujące w mieście i w rejonie uznawane są za względnie korzystne w zakresie potrzeb gospodarczych. Z porównania powyższych wskaźników charakteryzujących te warunki dla rejonu skierniewickiego oraz dla innych rejonów kraju nasuwają się następujące wnioski:

- rejon miasta charakteryzują korzystne warunki solarne. Wskaźniki - średnie dzienne usłonecznienie, suma promieniowania słonecznego, średnioroczne usłonecznienie względne - osiągają tutaj wartości zbliżone do najwyższych wartości krajowych,
- sprzyjające są również warunki termiczne - przy wysokim wskaźniku termicznym (jak wyżej), stosunkowo długim okresie wegetacyjnym (214 dni), także długim okresem bezmroźnym (231 dni) oraz średnich w skali kraju temperaturach dla letnich i zimowych okresów,
- miasto ma korzystne warunki biometeorologiczne przy wartościach wskaźnika mniejszych od 2,0 (charakterystycznym dla klimatu suchego);
- niekorzystnym z punktu widzenia potrzeb gospodarki rolniczej jest niedostateczna wielkość i częstotliwość opadów atmosferycznych (wielkości w tabeli),
- wysoka wartość rocznej sumy parowania terenowego może być przyczyną występowania okresów posusznych, szczególnie dokuczliwych w okresie wegetacyjnym.
- tereny zabudowy, o silnie zmienionych warunkach klimatycznych - o podwyższonej temperaturze i utrudnionym przewietrzaniu. Dotyczy to większości obszarów zabudowy miejskiej, z wyłączeniem takich terenów położonych peryferyjnie w stosunku do centrum miasta,
- tereny dolin rzecznych Łupi, Rawki i Pisi oraz innych cieków bez nazwy, także nielicznych zagłębień bezodpływowych w terenach rolnych - charakteryzujące się niekorzystnymi warunkami wilgotnościowymi (wynikłymi z płytkiego zalegania wód gruntowych), z dużym prawdopodobieństwem występowania przygruntowych przymrozków oraz zjawiska inwersji temperatury, częstym zaleganiem chłodnego i wilgotnego powietrza oraz mgieł,
- tereny przyleśne znajdujące się w północnej części miasta na styku z Puszcą Bolimowską, w części północno - wschodniej na styku z terenami leśnymi wsi Pamiętna i Strobów oraz w części zachodniej na styku z terenami Lasu Zwierzynieckiego. Klimat tych terenów charakteryzuje się podwyższoną wilgotnością, większą zacisnością i zmniejszoną amplitudą dobową temperatury,

- tereny otwarte miasta o dobrych warunkach termicznych, wilgotnościowych oraz solarnych, także dostatecznie przewietrzane. Są to pozostałe tereny miasta (niezabudowane lub z zabudową rozproszoną), peryferyjnie położone w stosunku do istniejącej zabudowy miejskiej.

Obszar opracowania to teren charakteryzujący się w części zachodniej dobrymi warunkami klimatycznymi położonymi poza zasięgiem okresowego zalegania zimnego i wilgotnego terenu – występują tam dobre warunki termiczno-wilgotnościowe oraz solarne o dostatecznym przewietrzaniu, nieco gorsze warunki wilgotnościowe występują w okresach mokrych. Część środkowa obszaru opracowania charakteryzuje się okresowo gorszymi warunkami klimatycznymi – warunki solarne dobre, właściwe terenom płaskim, okresowe gorsze warunki wilgotnościowe (w okresach płytkiego zalegania wód gruntowych), istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia lokalnych mgieł i przymrozków radiacyjnych, głównie późno wiosennych. W części wschodniej stanowi tereny leśne okresowo wilgotne położone na obszarach okresowo zalewanych, mało przydatne dla rekreacji, lokalnie utrudniające przewietrzanie i spływ mas chłodnego powietrza.

2. Rzeźba terenu

Zachodnia część obszaru opracowania znajduje się w obrębie wysoczyzny plejstoceńskiej (poziom Skierniewicki) – lekko falistej moreny wyniesionej na poziomie 120,0 –125 m n.p.m. Wschodnia część znajduje się w obrębie tarasu wysokiego młodoplejstocenckiego rzeki Łupi wyniesione co 115-120 m n.p.m.

3. Warunki gruntowe

W obrębie obszaru opracowania zlokalizowane są w części zachodniej utwory akumulacji rzeczno lodowcowej i lodowcowej – gliny, gliny piaszczyste i piaski gliniaste, głównie twardeplastyczne i półzwarte o miąższości > 4,5 m przewarstwione piaskami drobnymi, średnimi i pylastymi o miąższości 0,5-1,0 m w strefie głębokości 1-3 m.

W części środkowej od zachodu utwory akumulacji rzecznej i rzeczno lodowcowej – piaski średnie, drobne i pylaste o miąższości 1-2 m, średniozagęszczone, podścielone gliną, dalej w części środkowej od wschodu piaski średnie i grube rzadziej drobne z domieszką żwirów o miąższości 3-4 m podścielone glinami piaszczystymi i glinami.

W części wschodniej znajdują się utwory akumulacji rzeczno-rozlewiskowej – piaski drobne i pylaste z domieszką humusu – luźne, namuły organiczne pylaste i piaszczyste – plastyczne, lokalnie przewarstwione torfem, miejscami torfy. Grunty o miąższości > 4,0 m.

4. Warunki hydrologiczne

Zachodnia część analizowanego obszaru znajduje się w obszarze zbudowanym z utworów trudnoprzepuszczalnych (glin). Jest to teren, na którym woda gruntowa występuje w przewarstwieńiach lub soczewkach piaszczysto-żwirowych wśród glin na bardzo różnych głębokościach – obszar glin, w którym nie zaobserwowano sączeń do głębokości 4,5 m lub bardzo nieliczne. Studnie kopane czerpią wodę przeważnie z głębokości 5,5-9,0 m p.p.t.

Część środkowa obszaru zbudowana jest z utworów łatwoprzepuszczalnych o zmiennej miąższości od 1,5 do ponad 5 m (piasków rzecznych wodnolodowcowych i lodowcowych o różnej granulacji i różnym współczynniku filtracji). Jest to teren, na którym nie ma wody gruntowej w utworach piaszczystych lub występuje głębiej niż 4,0 m p.p.t. Studnie kopane czerpią wodę głównie z głębokości 4-8 m p.p.t.

Wschodnia część analizowanego obszaru znajduje się w obszarze doliny rzecznej rzeki Łupii i obniżień terenu. Jest to obszar zbudowany z utworów łatwo – trudnoprzepuszczalnych (piasków próchnicznych, piasków przewarstwionych namułami, torfami, pylami, lokalnie z torfów i namułów). Zwierciadło wody związane jest bezpośrednio ze stanami wody w rzece, występuje w strefie głębokości 1-2 m od powierzchni terenu.

W obszarze opracowania, na działce nr ew. 258/8 przy ulicy Waryńskiego 14, na terenie Zakładu Badawczego Roślin Ozdobnych Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarnictwa zlokalizowanych jest pięć zlikwidowanych małośrednicowych otworów studziennych.

Wschodnia część obszaru opracowania znajduje się w zasięgu obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Zgodnie ze studium ochrony przeciwpowodziowej rzeki Łupii (Skierniewki) jest to obszar szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie raz na sto lat ($Q=1\%$) i raz na 10 lat.

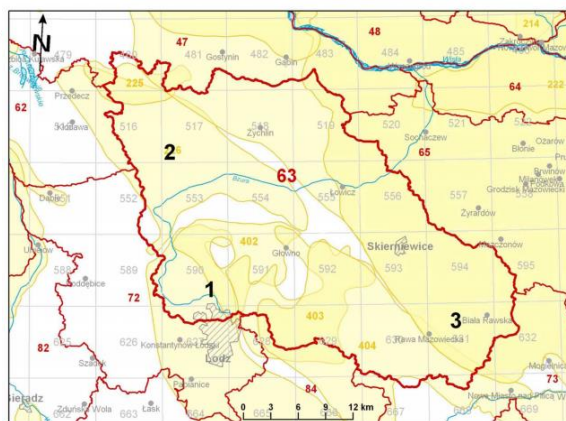
Zgodnie z powyższym w projekcie planu ustalono zakazy i nakazy w użytkowaniu przedmiotowych obszarów, jakie obowiązują na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z art. 88 I ust. 1 ustawy Prawo wodne.

Wody podziemne

Zgodnie z definicją podaną w Ramowej Dyrektywie Wodnej, jednolite części wód podziemnych (groundwater bodies) obejmują te wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiającą pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Znaczący przepływ wód podziemnych wg ww. Dyrektywy jest to taki przepływ, którego nie osiągnięcie na granicy JCWPd z wodami powierzchniowymi lub z ekosystemem lądowym powodowałoby znaczące pogorszenie ekologicznej lub chemicznej jakości wód powierzchniowych lub znaczną szkodę dla bezpośrednio zależnego od wód podziemnych ekosystemu lądowego. Pobór wód podziemnych znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę do spożycia jest to pobór wynoszący średnio ponad 10 m³/d albo pobór zaopatrujący co najmniej 50 osób.

Obszar miasta Skierniewice znajduje się w obszarze jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 63 (PLGW200063) – region wodny Środkowej Wisły.

Rys. 1 (po lewej)
JCWP w obszarze dorzecza Wisły,
źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów
z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016
poz. 1911 z późn. zm.)

Rys. 2 (na górze)
Granice JCWPd nr 63
źródło:
<http://www.psh.gov.pl/publikacje/jcwpd>

Zgodnie z charakterystyką obszaru umieszczoną na stronie internetowej Państwowej Służby Hydrogeologicznej JCWPd nr 63 posiada na zdecydowanej większości jeden lub dwa poziomy wodonośne czwartorzędowe. Wykształcony jest również lokalnie poziom mioceński i kredowy. Ponadto powszechnie występują wodonośne utwory jurajskie będące

w bezpośredniej więzi hydraulicznej z poziomami młodszymi. Z kolei generalnie poziom kredowy nie wykazuje bezpośredniej więzi hydraulicznej z wodonośnymi utworami czwartorzędowymi lub mioceńskimi. Cecha szczególna: duża niejednorodność stratygraficzna poziomów wodonośnych.

Zgodnie z art. 38e ust. 1 ustawy – Prawo wodne celem środowiskowym dla Jednolitych Części Wód Podziemnych jest:

- 1) zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- 2) zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- 3) ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Prowadzony monitoring jakości wód podziemnych w zakresie oceny Jednolitych części wód podziemnych wskazuje, iż stan ilościowy tego obszaru jest dobry i stan chemiczny też jest dobry.

Ocenę stanu jakości oraz zasobów ilościowych wód podziemnych w Skierniewicach dokonano w oparciu o badania prowadzone w ramach monitoringu regionalnego (zostały one opublikowane w Raporcie o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2010 r.). Na terenie miasta badaniom poddano dwie studnie (dwa punkty pomiarowo-kontrolne znajdują się w parku miejskim i przy ul. Łącznej). Próby wody z poszczególnych studni pobrano raz w roku. Obydwie studnie charakteryzowały się dobrą jakością i należały do klasy II. Jak wynika z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23.07.2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896) za podstawę oceny klas jakości wód przyjęto graniczne wartości określonej grupy wskaźników. Wody należące do klasy II to wody dobrej jakości. Wartości wskaźników jakości wody nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne. Wskaźniki jakości wody, z wyjątkiem żelaza, nie przekraczają wartości dopuszczalnych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Wartości wskaźników jakości wody oznaczone dla istniejących ujęć komunalnych na terenie miasta nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne. Wskaźniki jakości wody, z wyjątkiem żelaza i manganu nie przekraczają wartości dopuszczalnych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W obszarach opracowania nie znajdują się ujęcia wód.

Badania wód podziemnych prowadzone w ramach krajowego i regionalnego monitoringu w 2014 r. (Raport o stanie środowiska w woj. Łódzkim w 2015 r.) nie obejmowały punktów pomiarowych znajdujących się na terenie miasta Skierniewice. Najbliżej znajdującymi się punktami, które objęto monitoringiem krajowym znajdowały się na terenie Nowego Kawęczyna (gm. Nowy Kawęczyn) i Prus (gmina Głuchów). Badane wody podziemne w Nowym Kawęczynie, pochodzące z poziomu wodonośnego - trzeciorzędu występowały w II klasie czystości. Badane wody podziemne w Prusach pochodzące z poziomu wodonośnego – czwartorzędu, występowały w III klasie czystości.

Jak wynika z „Raportu o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2015 r.” przeprowadzone w 2015 r. analizy nie wykazały występowania w badanych ujęciach wody niezadawalającej jakości (IV klasa) oraz wody złej jakości (V klasa).

Cały obszar miasta Skierniewice znajduje się w obrębie południowej części geotermalnego subbasenu grudziądzko - warszawskiego. Na terenie miasta stwierdzono występowanie wód geotermalnych o temperaturze ok. 680C. Do bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wpisano złożę wód termalnych „Skierniewice”.

Wykorzystanie wód termalnych w rejonie Skierniewic możliwe jest w systemie dubletu otworów - otwór eksploatacyjny i otwór chłonny GT-1 i GT-2. Znajdują się one na północnych obrzeżach miasta, w sąsiedztwie ulic: Sobieskiego i Rybickiego. Odległość między tymi odwiertami wynosi ok. 1 km. Odwierty zlokalizowane są na terenach rolniczych stanowiących własność Skarbu Państwa. W bezpośrednim otoczeniu odwiertów znajdują się: tereny rolnicze otwarte i z uprawami pod osłonami, tereny z zabudową produkcyjną i usługową, tereny z zabudową mieszkaniową jednorodziną (osiedle „Mazowiecka”).

Odwierty wód geotermalnych od wschodniej granicy obszaru opracowania znajdują się w odległości ok. 2,2 km, w linii prostej.

Dotychczas nie ustanowiono stref ochronnych dla ujęć wód geotermalnych, podobnie jak nie określono granic obszaru górniczego i terenu górniczego dla tej kopaliny.

Wody powierzchniowe

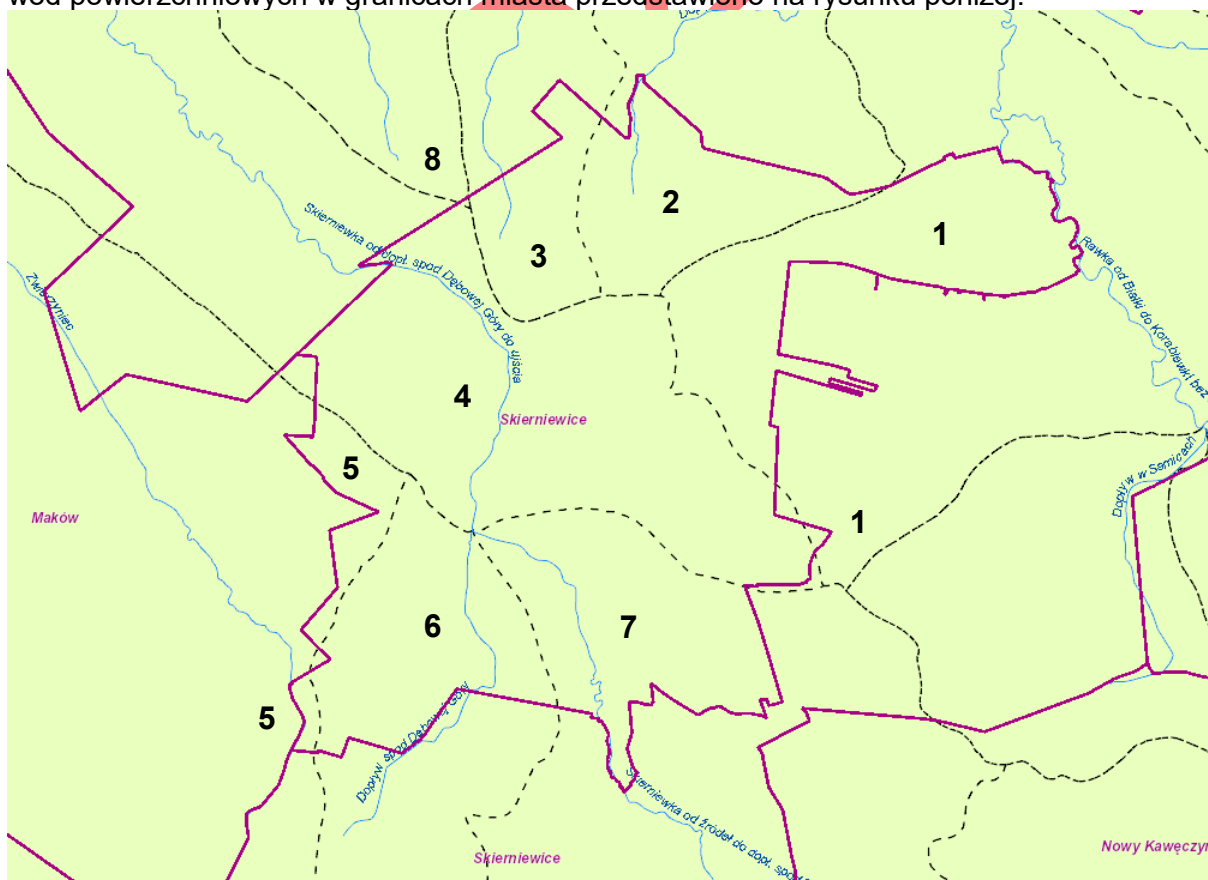
Ta część kraju charakteryzuje się typem krajobrazu nizinnego, z dominującą ilością potoków nizinnych-piaszczystych. Miasto zlokalizowane w centralnej części Polski znajduje się w granicach ekoregionu Równiny Centralne.

W Regionie Wodnym Środkowej Wisły wyznaczono 1355 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych, w większości naturalnych o umiarkowanym stanie ekologicznym.

Obszar miasta Skierniewice znajduje się w dorzeczu rzeki Wisły i swoimi granicami obejmuje osiem jednolitych części wód powierzchniowych:

Lp.	kod JCWP	nazwa JCWP	całk. pow. (km ²)	typologia JCWP
1	RW200019272693	Rawka od Białki do Korabiewki bez Korabiewki	94,7	19
2	RW200017272692	Dopływ z Serwitut	12,65	17
3	RW20001727259929	Dopływ spod Skierniewic	44,73	17
4	RW2000192725899	Skierniewka od dopł. spod Dębowej Góry do ujścia	66,28	19
5	RW200017272569	Zwierzyniec	146,92	17
6	RW200017272588	Dopływ spod Dębowej Góry	11,04	17
7	RW2000172725879	Skierniewka od źródeł do dopł. spod Dębowej Góry	274,1	17
8	RW2000172725929	Dopływ z Nieborowa	94,7	17

Rozmieszczenie wymienionych w powyższej tabeli poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych w granicach miasta przedstawiono na rysunku poniżej.

Rys. 3 Poglądowa mapa jednolitych części wód powierzchniowych w granicach miasta Skierniewice – numeracja JCWP według tabeli, źródło: <http://geoportal.kzgw.gov.pl/imap/>

Badania wód (jednolitych części wód powierzchniowych) rzeki Łupi (Skierniewki), na odcinku od dopływu spod Dębowej Góry do ujścia (punkt pomiarowo-kontrolny Skierniewka – Mysłaków) przeprowadzone w 2015 r. przez służby WIOŚ wykazały iż:

- stan (potencjał ekologiczny JCWP) jest umiarkowany,
- stan chemiczny jest dobry,
- spełnia wymagania dodatkowe obszarów chronionych.

Badania dot. jakości wody w rzece (punkty pomiarowe w Żelaznej i w Mysłakowie) wykazały, że wody te osiągnęły umiarkowany stan ekologiczny.

Badania wód (jednolitych części wód powierzchniowych) rzeki Rawki na odcinku od Białki do Korabiewki bez Korabiewki (punkt pomiarowo-kontrolny Rawka – Budy Grabskie) przeprowadzone w 2015 r. przez służby WIOŚ wykazały:

- stan (potencjał ekologiczny JCWP) jest poniżej stanu dobrego,
- stan chemiczny – poniżej stanu dobrego (PSD),
- spełnia wymagania dodatkowe obszarów chronionych.

Tabela 1. Ocena stanu jednolitych części wód, badanych w latach 2010-2015.

Nazwa rzeki	Ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych, badanych w latach 2010-2015	Ocena stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych, badanych w latach 2010-2015	Ocena spełnienia wymogów dodatkowych obszarów chronionych JCWP, badanych w latach 2010-2015	Stan
Łupia (Skierniewka)	umiarkowany	dobry	tak (spełnia)	zły
Rawka	słaby	PSD _{-sr} (poniżej stanu dobrego) przekroczone stężenia średnioroczne benzo(g,h,i)perylenu i indeno(1,2,3-cd)pirenu	tak (spełnia)	zły

Stan jednolitej części wody określa się dla wód przebadanych zarówno pod względem ekologicznym, jak i chemicznym. Równoważnym elementem oceny stanu jest spełnienie dodatkowych wymogów obszarów chronionych. Ze względu na decydującą rolę elementu o klasyfikacji najniższej, nadano stan zły jednolitym częściom wód, w których brakowało oceny stanu/potencjału ekologicznego lub stanu chemicznego, ale pozostałe elementy wskazywały na stan poniżej dobrego.

Dla pięciu spośród ośmiu występujących na terenie miasta Skierniewice jednolitych części wód powierzchniowych wykonano w 2015 r. badania wód w okresie 2010-2012, 2013-2015 przedstawione w Raporcie o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2015 r.

Tabela nr 2. Porównanie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu JCWP badanych w województwie łódzkim w dwóch cyklach wodnych tj. 2010-2012 i 2013-2015.

Nazwa rzeki (nazwa punktu pomiarowo kontrolnego)	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP	Komentarz

Skierniewka (Łupia) (od dopływu spod Dębowej Góry do ujścia) (Skierniewka – Mysłaków)	Okres badań lata 2010-2012			Okres badań lata 2013-2015			poprawa stanu ekolo- gicznego
	zły	dobry	zły	umiarkowany	dobry	zły	
Łupia (Skierniewka) od źródeł do dopływu spod Dębowej Góry (Łupia-Żelazna/ Łupia-Stary Rzędków)	umiarkowany	-----	zły	umiarkowany	-----	zły	bez mian
Łupia (Skierniewka) na odcinku spod Skierniewic (Dopływ spod Skierniewic – Patoki)	-----	-----	-----	umiarkowany	-----	zły	-----
Rawka (od Białki do Korabiewki bez Korabiewki (Rawka – Budy Grabskie)	słaby	-----	zły	słaby	PSD _{sr.}	zły	bez zmian
Zwierzyniec na odcinku spod Skierniewic (Zwierzyniec- Łowicz)	umiarkowany	-----	zły	umiarkowany	-----	zły	bez mian

Badania wód powierzchniowych, prowadzone w 2015 r., kończą 3-letni cykl monitoringowy i zamykają 6-letni cykl wodny.

W tabeli powyżej zestawiono klasyfikację wraz z porównaniem stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i ogólnego stanu JCWP, badanych według 6-letniego planu gospodarowania wodami z podziałem na dwa cykle monitoringowe, tj. 2010-2012 oraz 2013-2015.

Porównanie dwóch cykli z lat 2010-2012 i 2013-2015 wykazało pozorną poprawę w stanie/potencjale ekologicznym. Nie ma przypadków spektakularnej poprawy lub pogorszenia.

Zmiana stanu/potencjału ekologicznego związana jest z poprawą o jedną klasę któregoś ze wskaźników biologicznych. Część poprawy stanu/potencjału ekologicznego nastąpiła w wyniku zaniechania monitoringu makrofitów, wyłączenia z oceny makro bezkręgowców lub upłynięcia czasu ważności oceny ichtiofauny. W przypadku rzeki Łupia i Rawki przyczyną było upłynięcia czasu ważności oceny ichtiofauny. Poprawa oceny stanu/potencjału ekologicznego nie musi więc oznaczać istotnej poprawy jakości wody.

O stanie chemicznym zwykle decydowała wysokość średniorocznych stężeń sumy benzo(g,h,i)peryleny i indeno(1,2,3-cd)pireny.

Poniżej znajduje się zestawienie stanu oraz celów środowiskowych dla JCWP znajdujących się w granicach miasta Skierniewice:

Nr	kod JCWP	nazwa JCWP	Ocena stanu	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
				Stan lub potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	
1	RW200019272693	Rawka od Białki do Korabiewki bez Korabiewki	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
2	RW200017272692	Dopływ z Sewitut	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	niezagrożona
3	RW20001727259929	Dopływ spod Skierniewic	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona

4	RW2000192725899	Skierniewka od dopł. spod Dębowej Góry do ujścia	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
5	RW200017272569	Zwierzyniec	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
6	RW200017272588	Dopływ spod Dębowej Góry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	niezagrożona
7	RW2000172725879	Skierniewka od źródeł do dopł. spod Dębowej Góry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
8	RW2000172725929	Dopływ z Nieborowa	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	niezagrożona

Źródło: Załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. – Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Przez teren objęty opracowanie przebiega koryto rzeki Łupi (Skierniewki). Nachylenia terenu skierowane są w kierunku rzeki. A zatem obszar niniejszego opracowania znajduje się w granicach JCWP (4) – Skierniewka od dopł. spod Dębowej Góry do ujścia. W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oceniono stan tego obszaru JCWP jako zły. Celem środowiskowym jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych oceniono jako zagrożony.

5. Warunki glebowe

W części zachodniej obszaru znajdują się gleby dość lekkie najczęściej piaski słabo gliniaste z domieszką pyłu lub piasku słabo gliniaste naglinowe. Średnio zasobne w składniki pokarmowe. Stosunki wodno-powietrzne właściwe lub okresowo suche. Przeważnie kwaśne. Dominuje IV a klasa gruntów ornych. Są to gleby orne średniej jakości (gorsze) kompleksu żytniego dobrego z udziałem żytniego słabego. Plony wahają się w szerokich granicach i uzależnione są od warunków pogodowych.

W części wschodniej, na terenie Parku Miejskiego występują gleby piaszkowe całkowite o lekkim lub bardzo lekkim składzie mechanicznym, podścielone piaskiem luźnym, dość ubogie w składniki pokarmowe, okresowo za suche, V klasa gruntów ornych. Są to gleby orne słabe. Mało urodzajne zawodne. Zaliczane są do 6-go kompleksu uprawowego-żytniego słabego przydatne do uprawy żyta, łubinu, a w latach obfitujących w opady – ziemniaków i saradeli.

Przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1205), w zakresie zmiany przeznaczenia gruntów, nie stosuje się do gruntów rolnych stanowiących użytki rolne w granicach administracyjnych miast.

6. Surowce mineralne

Cały obszar miasta Skierniewice znajduje się w obrębie południowej części geotermalnego subbasenu grudziądzko - warszawskiego. Na terenie miasta stwierdzono występowanie wód geotermalnych o temperaturze ok. 68°C. Do bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wpisano złoża wód termalnych „Skierniewice GT-1 i GT-2”. W granicach miasta znajduje się także złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej (kod złoża w systemie MIDAS: IB 3207). Obecnie eksploatacja tego złoża jest zaniechana. Poniżej na mapie poglądowej przedstawiono zarysy przedmiotowych złóż występujących na terenie miasta.

(źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/index.jsp?conversationContext=1&conversationContext=1>).

Obszar opracowania znajduje się w zasięgu granicy złoża Wody Termalne.

Wykorzystanie wód termalnych w rejonie Skierniewic możliwe jest w systemie dubletu otworów - otwór eksploatacyjny i otwór chłonny GT-1 i GT-2. Znajdują się one na północnych obrzeżach miasta, w sąsiedztwie ulic: Sobieskiego i Rybickiego. Odległość między tymi odwiertami wynosi ok. 1 km. Odwierty zlokalizowane są na terenach rolniczych stanowiących własność Skarbu Państwa. W bezpośrednim otoczeniu odwiertów znajdują się: tereny rolnicze otwarte i z uprawami pod osłonami, tereny z zabudową produkcyjną i usługową, tereny z zabudową mieszkaniową jednorodziną (osiedle „Mazowiecka”).

Parametry jakościowe kopaliny - wody termalne:

Nazwa parametru	Min	Maks	Średnia	Jedn.	Uwagi
mineralizacja ogólna	101.000	105.000		g/dm ³	otwór GT-1
mineralizacja ogólna	110.585	113.887		g/dm ³	otwór GT-2
pH			6.360	.	otwór GT-1
pH	6.420	6.720		.	otwór GT-2
radoczynność (zaw. Rn)	116.400	174.000		Bq/dm ³	otwór GT-1
temperatura wody			57.200	st. C	otwór GT-1
temperatura wody	56.100	56.100	56.100	st. C	otwór GT-2
twardość ogólna	11 000.500	11 675.500		mg CaCO ₃ /d	otwór GT-1
twardość ogólna	12 359.300	12 478.000		mg CaCO ₃ /d	otwór GT-2
zaw. Ca	3.618	3.722		g/dm ³	otwór GT-2
zaw. Ca	3.184	3.395		g/dm ³	otwór GT-1
zaw. Cl-	68 616.000	70 114.000		mg/dm ³	otwór GT-2
zaw. Cl-	62 918.000	63 124.000		mg/dm ³	otwór GT-1
zaw. F-	10.500	12.000		mg/dm ³	otwór GT-1
zaw. Na+	33 360.000	35 820.000		mg/dm ³	otwór GT-1
zaw. Na+	36 140.000	38 000.000		mg/dm ³	otwór GT-2
zaw. S ₂ -	1.100	2.350		mg/dm ³	otwór GT-1

Wg. karty informacyjnej złoża kopaliny stałej, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze.

Dotychczas nie ustanowiono stref ochronnych dla ujęć wód geotermalnych, podobnie jak nie określono granic obszaru górniczego i terenu górniczego dla tej kopaliny.

7. Zasoby naturalne (bioróżnorodność), walory krajobrazowe i ich ochrona prawna

Obszar opracowania jest zabudowany w części zachodniej i północnej przylegającej do ulicy Waryńskiego. Proces ten sprzyjał zanikowi zbiorowisk roślinności naturalnej. Część wschodnia obszaru pozostała wolna od zabudowy – jest to teren Parku Miejskiego, który należy do najcenniejszych ogólnodostępnych terenów zieleni w mieście. Przez teren parku przepływa rzeka Łupia. Występują tam zbiorowiska roślin wodnych i szuwarowych. Na

terenie Parku występują zbiorowiska leśne. W granicach opracowania zlokalizowanych jest osiem pomników przyrody: dwie Topole białe - *Populus alba*, dwa Wiązy szypułkowe - *Ulmus laevis* (*Ulmus pedunculata*, *Ulmus effusa*), Brzoza brodawkowata (Brzoza zwisła) - *Betula pendula*, dwa Jesiony wyniosłe - *Fraxinus excelsior* oraz Dąb szypułkowy - *Quercus robur*. Ich orientacyjna lokalizacja została naniesiona na rysunku planu.

Na posesjach prywatnych w ramach zabudowy mieszkaniowej występują zarówno drzewa iglaste jak i liściaste. Funkcjonujące w sąsiedztwie zabudowy ogrody przydomowe nie zawsze charakteryzują się przemyślanym założeniem kompozycyjnym. Nie przedstawiają walorów przyrodniczych ważnych dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego miasta, stanowią jednak znaczący element poprawiający jakość krajobrazu. Na terenie (obecnie już nieuprawianych) pól doświadczalnych Instytutu Ogrodnictwa znajdują się zbiorowiska segetalne głównie chwastów takich jak zespół wyki czteronasiennej (*Vicetum tetraspermae*).

Pod względem regionalizacji faunistycznej A.S. Kostrowickiego zawartej w Atlasie RP teren znajduje się w centralnej części Okręgu Środkowopolskiego i w centralnej części podokręgu Wielkopolsko - Podlaskiego.

W obrębie analizowanego terenu nie prowadzono obserwacji i nie dokonano inwentaryzacji występującej tam fauny. Biorąc pod uwagę przekształcenia antropogeniczne (częściowa zabudowa terenu wzdłuż drogi gminnej – ulicy Waryńskiego), należy spodziewać się, że istniejąca na terenie fauna może mieć charakter związany z osiedlami ludzkimi. Oprócz tego sąsiedztwo łąk sprzyja pojawianiu się takich zwierząt jak: zając szarak (*Lepus europaeus*), nornica ruda (*Clethrionomys glareolus*) i mysz polna (*Apodemus agrarius*). Miejscowo występujące kopce, głównie w terenach nieużytków świadczą o występowaniu kreta (*Talpa Europaea*) - gatunek objęty ochroną prawną występujący poza ogrodami, szkótkami i lotniskami.

Od wschodu obszar opracowania granicy z korytem rzeki Łupii (Skierniewki). W związku z powyższym w obszarze opracowania mogą pojawiać się zwierzęta związane ze środowiskiem podmokłym i rzeczny – liczne płazy oraz owady wodne.

Na terenie parku można spotkać faunę związaną z siedliskami leśnymi – wiewiórki (*Sciurus vulgaris*), szczury (*Rattus*), nornice (*Myodes glareolus*), bobry (*Castor fiber*), liczne ptactwo – dzięcioły (*Dendrocopos major*), kaczki krzyżówki (*Anas platyrhynchos*), sroki (*Pica pica*), jeże (*Erinaceus europaeus*).

Niektóre z ww. zwierząt w poszukiwaniu pokarmu, kryjówek czy miejsc rozrodu podążają nawet do centrów miast. Natrafiając na odpowiednie warunki siedliskowe rozmnażają się i tworzą lokalne populacje na stałe bytujące na osiedlach domów jednorodzinnych.

Na obrzeżach miasta i terenach podmiejskich duża różnorodność biotopów przekłada się na bogactwo różnorodności świata zwierząt. We wszystkich typach siedlisk dominują bezkręgowce. Z roślinnością łąk i muraw związane są owady z rzędów: motyli *Lepidoptera*, prostoskrzydłe *Orthoptera*, błonkoskrzydłe *Hymenoptera*, pluskwiaki różnoskrzydłe *Heteroptera* oraz pajęczaki *Arachnida*. Dla ptaków miasto jest niezwykle atrakcyjne ze względu na dostępność pożywienia. Spore znaczenie ma również bezpieczeństwo – w miastach jest zdecydowanie mniej drapieżników. Najczęstszymi ptasimi bywalcami miasta są: wróble i sikory, gołębie, kosy, szpaki, jerzyki, zięby oraz niektóre krukowate.

8. Klimat akustyczny

Podstawowymi źródłami hałasu w mieście jest ruch kołowy i kolejowy. Mniejszy wpływ na poziom hałasu ma przemysł i działalność usługowa. Do źródeł hałasu komunikacyjnego (drogowego) należy zaliczyć:

- pojazdy samochodowe,
- inne pojazdy i maszyny poruszające się po drogach za pomocą własnego napędu,
- drogi jako umowne linie źródła hałasu.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określone są w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych

poziomów hałasu w środowisku, stanowiące załącznik do obwieszczenia Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. (Dz. U. z dnia 22 stycznia 2014 r., poz. 112).

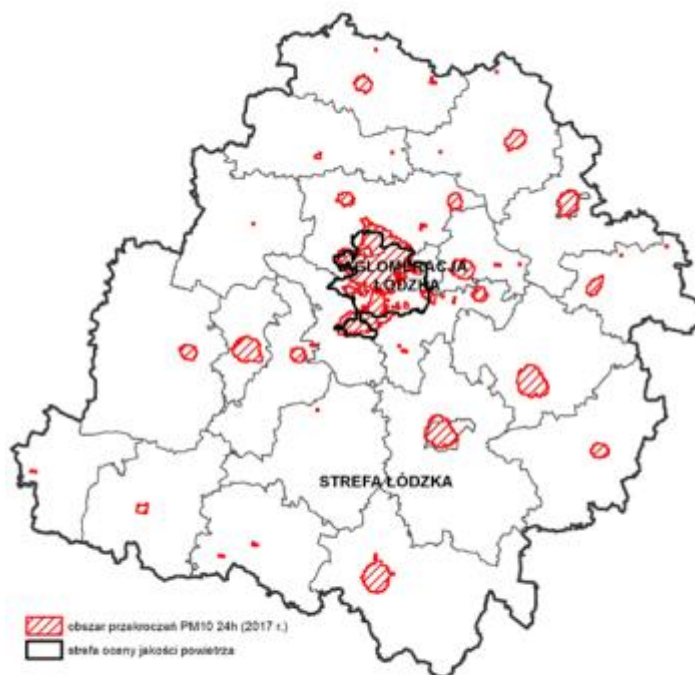
Ponieważ obszar opracowania znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej relacji Skierniewice-Łowicz oraz Skierniewice-Koluszki, należy przypuszczać, iż największe obciążenie dla środowiska obszaru planu stanowi hałas komunikacyjny emitowany przez kolej. Trasa na Łowicz, jest to trasa, dla której nie jest wymagane sporządzenie map akustycznych (zgodnie z art. 175 ust. 6 Prawa ochrony środowiska sporządzenie map jest wymagane dla odcinków linii kolejowych, po których przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie). Natomiast linia kolejowa trasy Koluszki-Skierniewice, wymaga sporządzenia takich map. Jak wynika z mapy akustycznej (arkusz nr 24 mapy imisyjnej L_{DWN} z 2017 r.), największa imisja hałasu występuje w południowej części obszaru opracowania i może wynosić od 70 dB. W odległości około 100 m od terenu kolejowego imisja hałasu wynosi poniżej 55 dB. W sąsiedztwie terenu kolejowego nie są dopuszczone tereny funkcjonalne wymagające obejmowania ochroną akustyczną.

9. Powietrze atmosferyczne

Jakość powietrza na terenie miasta, monitorowana jest przez służby Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi, Delegatury w Skierniewicach. Ocenę jakości powietrza przeprowadza się w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031). Stan sanitarny powietrza zależy od wielkości emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych wprowadzanych do atmosfery oraz gęstości rozmieszczenia jej źródeł. W rocznej ocenie jakości powietrza w 2017 r. na terenie województwa łódzkiego wykorzystano wyniki następujących pomiarów zanieczyszczenia powietrza:

- pomiary ciągłe – na 42 stanowiskach pomiarowych automatycznych,
- pomiary dobowe – na 61 stanowiskach pomiarowych manualnych.

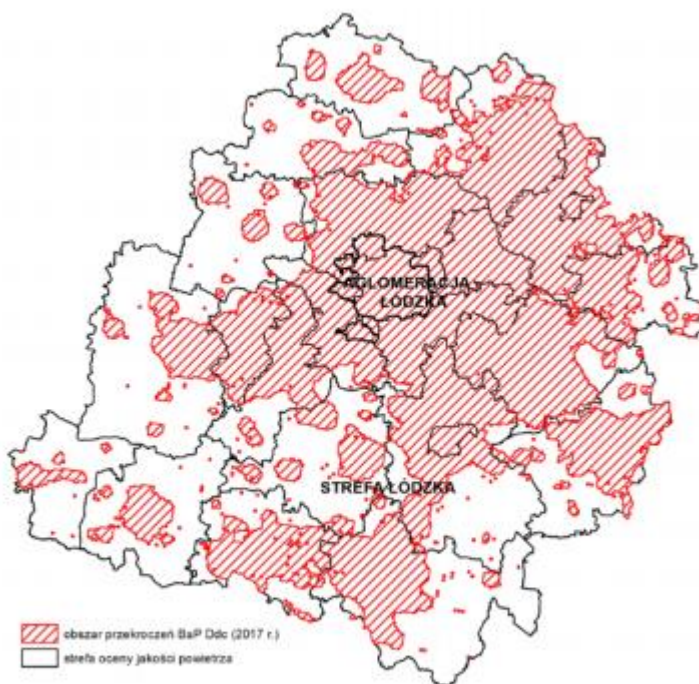
Ponadto w rocznej ocenie jakości powietrza w województwie łódzkim w 2017 r. wykorzystano wyniki matematycznego modelowania jakości powietrza w odniesieniu do następujących substancji w powietrzu: dla pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5}, benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀.

Mapa 3.15 Obszary przekroczeń średniej 24-godzinnej wartości poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 w 2017 r.

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2017

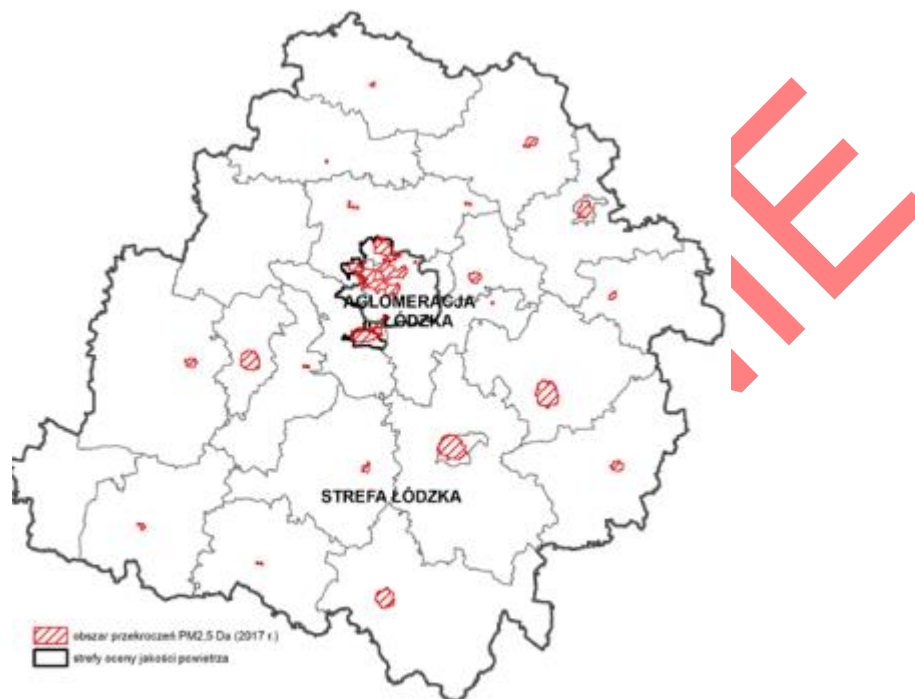
Ze względu na przekroczenie 24-godzinnej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu zawieszonego PM10 konieczne są działania naprawcze na obszarach przekroczeń 74 miast i gmin w obu strefach oceny w województwie (mapa 3.15).

Mapa 3.16 Obszary przekroczeń średniej rocznej wartości poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 w 2017 r.

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2017

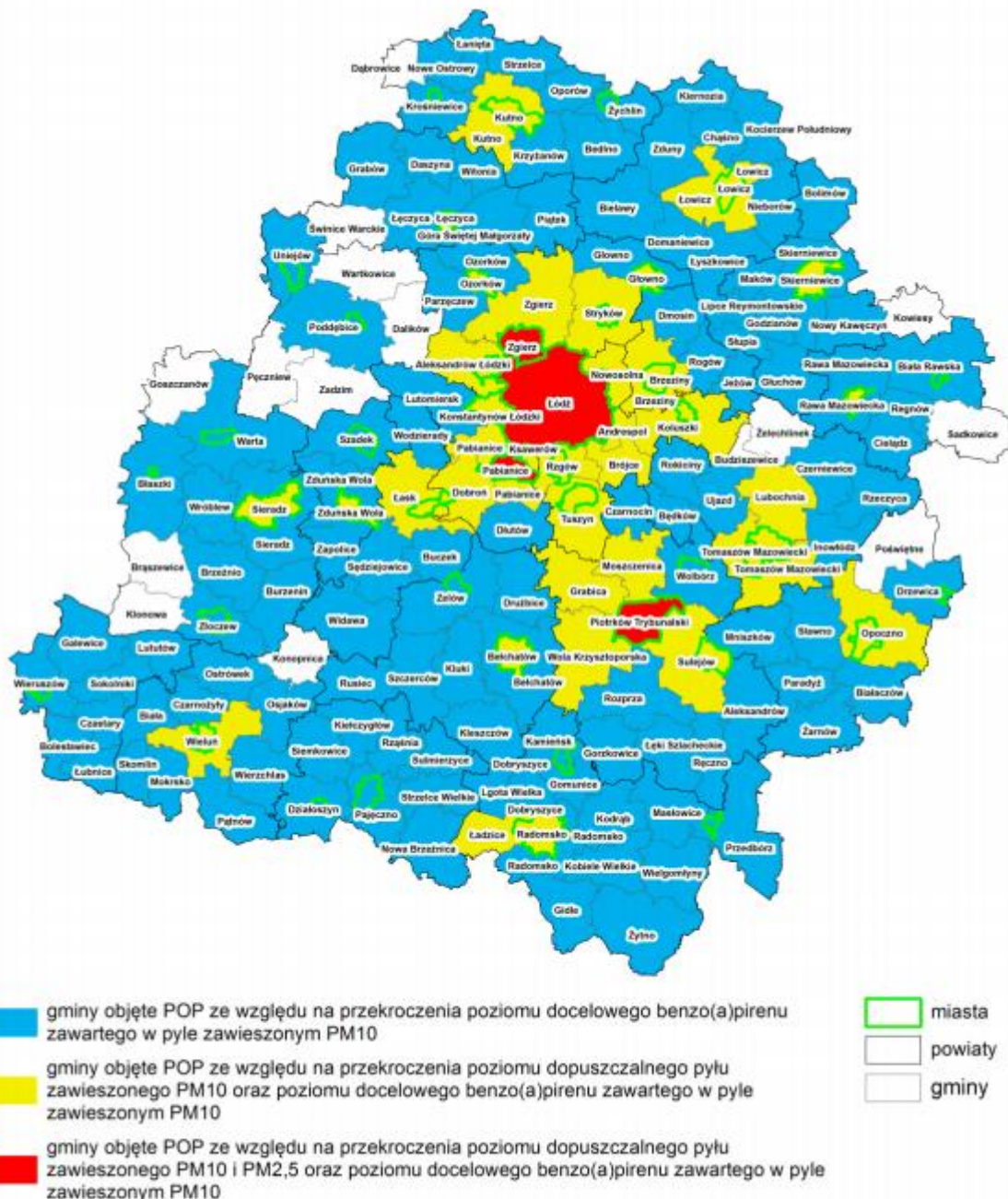
Ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 konieczne są działania naprawcze na bardzo dużym obszarze, w granicach którego leżą wszystkie miasta w województwie oraz znaczne obszary wiejskie (mapa 3.16). Najbardziej zwarte obszary przekroczenia obejmują duże połacie terenu w centralnej, wschodniej i południowej części województwa (w tym w Skierniewicach). W pozostałych częściach województwa obszary przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe PM10 mają charakter wyspowy.

Mapa 3.17 Obszary przekroczeń średniej rocznej wartości poziomu dopuszczalnego pyłu PM2,5 w 2017 r.

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2017

Ze względu na przekroczenie rocznej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu zawieszonego PM2,5 wyznaczono do działań naprawczych obszary przekroczeń w 35 miastach i gminach w województwie (mapa 3.17). Poniższa mapa przedstawia gminy województwa łódzkiego, objęte programami ochrony powietrza obowiązującymi w 2017 roku.

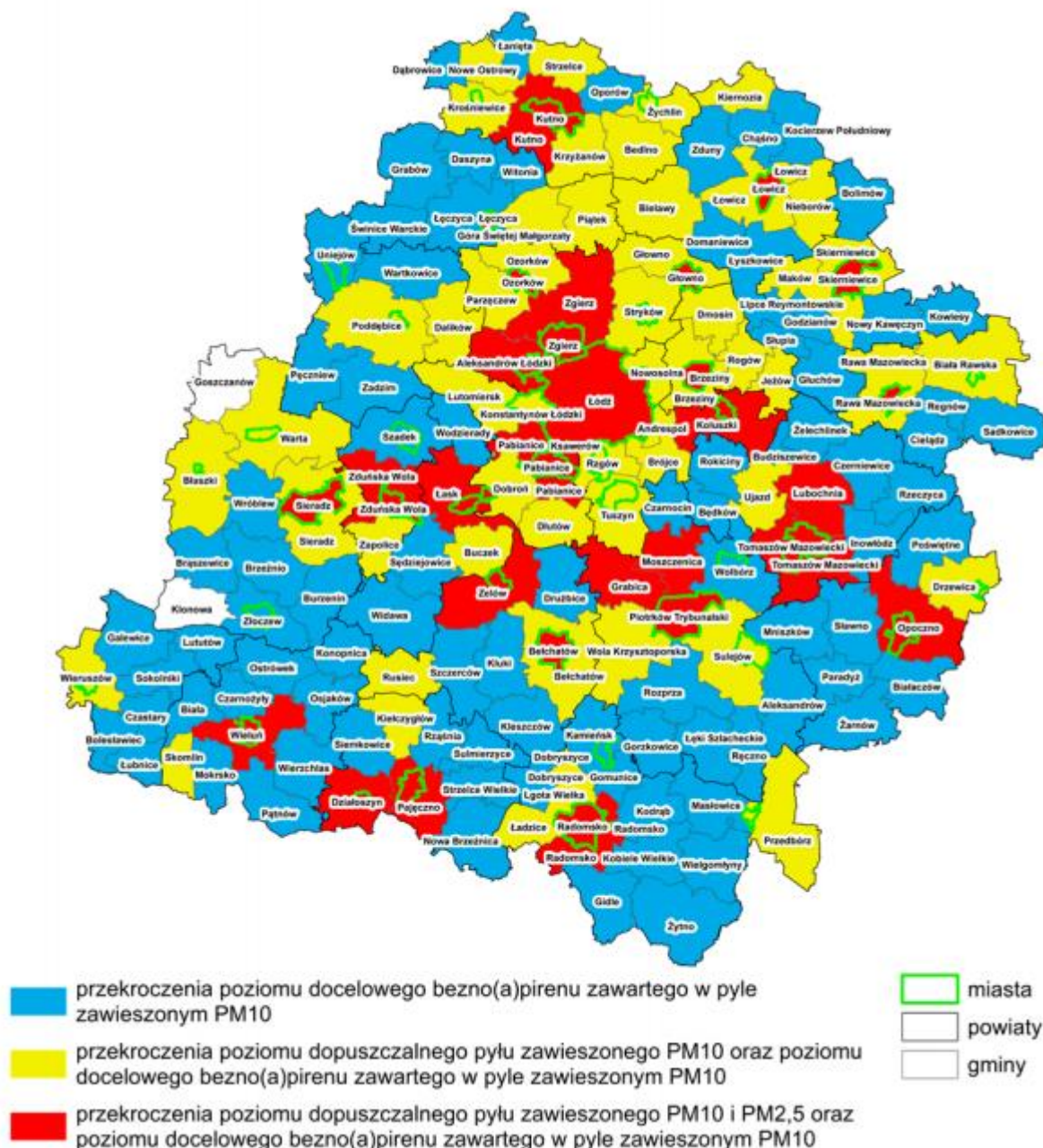

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2017

Z 16 wykonanych przez WIOŚ w Łodzi za lata 2002-2017 rocznych ocen jakości powietrza wynika, że mimo obowiązywania ponad 10 lat programów ochrony powietrza, poprawa jakości powietrza w strefach województwa łódzkiego następuje bardzo powoli i nadal odnotowuje się przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego i poziomu docelowego benzo(a)pirenu w obu strefach. Przyczyną zbyt wolnego tempa poprawy jakości powietrza można upatrywać w małej intensywności realizacji działań naprawczych oraz niewystarczającej świadomości społeczeństwa. Analizy wykonane w ramach ocen jakości powietrza i programów ochrony powietrza jednoznacznie wskazują, że przyczyną złej jakości powietrza jest emisja powierzchniowa, tzw. emisja niska, pochodząca ze spalania paliw stałych (węgla i drewna) w przestarzałych konstrukcyjnie paleniskach i kotłach sektora komunalno-bytowego oraz kotłowniach małej mocy, eksploatowanych przez drobne zakłady przemysłowe i usługowe, niewymagających pozwoleń emisyjnych lub zgłoszeń i w związku z

tym działających poza kontrolą organów ochrony środowiska. Dużym problemem jest spalanie w lokalnych kotłowniach i paleniskach domowych odpadów, co stwarza ogromne zagrożenie dla zdrowia ludzi.

Rysunek poniżej przedstawia gminy województwa łódzkiego, w których na przestrzeni lat 2010-2017 zidentyfikowano obszary przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10.

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2017

Na obszarze całego województwa, podobnie jak w roku poprzednim stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego stężenia ozonu, w wyniku czego nadano obu strefom oceny klasę D2.

Tabela 3.24 Symbole klas wynikowych poszczególnych zanieczyszczeń w strefach oceny jakości powietrza według kryteriów oceny dla ochrony zdrowia oraz ochrony roślin

Lp.	Wskaźnik	Ocena wg kryteriów dla ochrony zdrowia		Ocena wg kryteriów dla ochrony roślin
		aglomeracja łódzka	strefa łódzka	strefa łódzka
		PL1001	PL1002	PL1002
1	SO ₂	A	A	A
2	NO ₂	A	A	-
3	NO _x	-	-	A
4	CO	A	A	-
5	C ₆ H ₆	A	A	-
6	PM10	C	C	-
7	Pb	A	A	-
8	As	A	A	-
9	Ni	A	A	-
10	Cd	A	A	-
11	B(a)P	C	C	-
12	PM2,5	C	C	-
13	O ₃	A/D2	C/D2	A/D2

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2017

Na terenie aglomeracji łódzkiej w tym i dla Skierniewic zanieczyszczenia NO₂ i SO₂ oraz inne takie jak: Pb, C₆H₆, CO, As, Ni, Cd znajdują się w klasie A (nieprzekraczającej wartości dopuszczalnej poziomu stężeń).

Odnotowano natomiast podwyższone stężenie w zakresie 4 parametrów będące w klasie C – wymagającej wdrożenia programu ochrony powietrza:

- pył zawieszony PM10 (rok),
- pył zawieszony PM10 (24-godziny),
- benzo(a)piren w pyłe PM10 (rok),
- pył zawieszony PM2,5 (rok),
- ozon (liczba dni S8max>120µg/m³).

Na podstawie wieloetapowej klasyfikacji jakości powietrza w strefach została określona, zgodnie z art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska, konieczność realizacji programu ochrony powietrza ze względu na ochronę zdrowia

Ze względu na przekroczenie 24-godzinnej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu zawieszonego PM10 konieczne są działania naprawcze na obszarach przekroczeń 74 miast i gmin w obu strefach oceny w województwie, w tym i w Skierniewicach.

Pomiary zanieczyszczeń w Skierniewicach prowadzone są przy ul. M. Kopernika (manualne pomiary SO₂ i NO₂) i ul. Wł. Reymonta (manualne pomiary PM 10) oraz w 6 do 8 punktach miasta metodą pomiarów pasywnych (pomiary SO₂, NO₂ i benzenu). W obrębie rozpatrywanego obszaru punkty pomiarowe nie występują.

Ww. przekroczenia występują głównie w południowo-zachodniej części miasta (osiedle zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej „Zadębie”), a więc poza obszarem opracowania.

Na podstawie wieloletnich pomiarów zanieczyszczeń, prowadzonych przez WIOŚ na terenie miasta, wynika, że stan imisji SO₂, i imisji punktowej NO₂ utrzymuje się na podobnym poziomie z tendencją do zmniejszania się. Natomiast stężenie pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu jest przekroczone i wykazuje zmienność sezonową. W sezonie

grzewczym notowane są dwa razy wyższe stężenia niż w okresie poza grzewczym. Jest to spowodowane oddziaływaniem „niskich” źródeł emisji czyli emitorów o nieznaczej wysokości z sektora komunalno-bytowego i palenisk domowych.

Poprawę jakości powietrza atmosferycznego w mieście można uzyskać przez ograniczenie szkodliwych dla środowiska technologii, zmniejszenie oddziaływania obszarów niskiej emisji na środowisko naturalne, stworzenie warunków rozwoju dla gazyfikacji (rozbudowa sieci gazowej i stacji redukcyjnych), likwidację lub modernizację kotłowni tradycyjnych (zmiana nośnika energii z węgla np. na gaz) oraz poprawę nawierzchni dróg.

Obszar opracowania znajduje się na terenie gdzie nie funkcjonuje sieć ciepłownicza. Gros budynków jest jednak podłączonych pod sieć gazową. Korzystanie z nie węglowych czynników ciepła, minimalizuje ilość podstawowych zanieczyszczeń takich jak: dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłu zawieszonego w powietrzu. Stąd należy przypuszczać, iż emisja toksycznych gazów emitowanych z palenisk domowych jest niewielka.

Ze względu na lokalizację obszaru – przy ulicy o niewielkim natężeniu ruchu (ul. Waryńskiego) można spodziewać się, iż emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych nie będzie wysoka. Brak stosownych pomiarów z zakresu emisji zanieczyszczeń nie pozwala na dokładniejszą ocenę.

III. USTALENIA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Obszar planu jest częścią kilku „obszarów funkcjonalnych” oznaczonych w „Zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja” przyjętej uchwałą Nr XXIII/42/2016 Rady Miasta Skierniewice z dnia 7 kwietnia 2016 r. symbolami: 108 U, 106 U,Z, 105 Z, 26 Z oraz 107 MW. Ustalenia Studium dla ww. obszarów zakładają:

- 108 U – zabudowa usługowa wraz z dojazdami, zielenią, miejscami postojowymi dla samochodów, obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej, dopuszczalna realizacja funkcji mieszkalnictwa jako funkcji towarzyszącej zabudowie usługowej;
- 106 U,Z – zabudowa usługowa i tereny zieleni (zieleni zabytkowego parku) wraz z dojazdami, miejscami postojowymi dla samochodów, obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej, dopuszcza się utrzymanie zabudowy mieszkaniowej oraz realizację obiektów wykorzystywanych, bezpośrednio, dla doświadczalnych upraw ogrodniczych;
- 105 Z – zieleni parkowa i zieleni ogrodów (zieleni zabytkowego parku), dopuszcza się utrzymanie istniejącej zabudowy oraz realizację obiektów infrastruktury technicznej, a w terenach pól doświadczalnych – obiektów wykorzystywanych, bezpośrednio, dla upraw ogrodniczych;
- 26 Z – zieleni terenów otwartych lub zieleni ogrodów przydomowych zabudowy przyulicznej - ulicy Łowickiej, dopuszczalna realizacja urządzeń służących celom rekreacji i wypoczynku w ramach zieleni ogrodów przydomowych, także budowa niewielkich altan, dopuszcza się realizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
- 107 MW – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna wraz z dojazdami, zielenią, miejscami postojowymi dla samochodów, obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej, obiektami i urządzeniami rekreacji osiedlowej.

Kierunki oraz zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów:

dla obszaru 108 U:

1. Podstawowe funkcje zabudowy i zagospodarowania terenów:

Zabudowa usługowa wraz z dojazdami, zielenią, miejscami postojowymi dla samochodów, obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej.

2. Dopuszczalne funkcje zabudowy i zagospodarowania terenów:

Dopuszczalna realizacja funkcji mieszkalnictwa jako funkcji towarzyszącej zabudowie

usługowej.

3. Zalecenia i preferencje w zagospodarowaniu terenów:

-.

4. Zakazy, nakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów:

-.

5. Parametry i wskaźniki urbanistyczne wymagane przy ustaleniu zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów:

- maksymalna wysokość budynków - trzy kondygnacje nadziemne,

- udział powierzchni biologicznie czynnej - nie mniejszy niż 20% powierzchni działki budowlanej.

dla obszaru 106 U,Z:

1. Podstawowe funkcje zabudowy i zagospodarowania terenów:

Zabudowa usługowa i tereny zieleni (zielen zabytkowego parku) wraz z dojazdami, miejscami postojowymi dla samochodów, obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej.

2. Dopuszczalne funkcje zabudowy i zagospodarowania terenów:

Dopuszcza się utrzymanie zabudowy mieszkaniowej,

Dopuszcza się realizację obiektów wykorzystywanych, bezpośrednio, dla doświadczalnych upraw ogrodniczych.

3. Zalecenia i preferencje w zagospodarowaniu terenów:

-

4. Zakazy, nakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów:

Wyklucza się lokalizację usług, których rodzaj i forma pozostaje w sprzeczności z ochroną walorów zabytkowego parku,

Zagospodarowanie obszaru podporządkowane jest utrzymaniu i eksponowaniu założenia zabytkowego parku i rygorom ochrony konserwatorskiej, w trybie przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków.

5. Parametry i wskaźniki urbanistyczne wymagane przy ustaleniu zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów:

- maksymalna wysokość budynków - dwie kondygnacje nadziemne,

- udział powierzchni biologicznie czynnej – co najmniej 40% powierzchni obszaru.

dla obszaru 105 Z:

1. Podstawowe funkcje zabudowy i zagospodarowania terenów:

Zielen parkowa i zielen ogrodów (zielen zabytkowego parku).

2. Dopuszczalne funkcje zabudowy i zagospodarowania terenów:

Dopuszcza się utrzymanie istniejącej zabudowy,

Dopuszcza się realizację obiektów infrastruktury technicznej a w terenach pól doświadczalnych - obiektów wykorzystywanych, bezpośrednio, dla upraw ogrodniczych.

3. Zalecenia i preferencje w zagospodarowaniu terenów:

-

4. Zakazy, nakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów:

Zagospodarowanie zabytkowego parku podlega rygorom ochrony konserwatorskiej,

W zagospodarowaniu obszarów (fragmentów obszarów) położonych w strefach ochrony konserwatorskiej: A – strefy „ściślej ochrony konserwatorskiej” i C- strefy „ochrony nawarstwień kulturowych” obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych ustanowionych dla ochrony zabytków,

W zagospodarowaniu obszarów 112Z i 113Z, które położone są w strefie „C” ochrony uzdrowiskowej, obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczących leczenia uzdrowiskowego.

5. Parametry i wskaźniki urbanistyczne wymagane przy ustaleniu zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów:

-.

dla obszaru 26 Z:

1. Podstawowe funkcje zabudowy i zagospodarowania terenów:
Zieleń terenów otwartych lub zieleni ogrodów przydomowych zabudowy przyulicznej - ulicy Łowickiej.
2. Dopuszczalne funkcje zabudowy i zagospodarowania terenów:
Dopuszczalna realizacja urządzeń służących celom rekreacji i wypoczynku w ramach zieleni ogrodów przydomowych, także budowa niewielkich altan,
Dopuszcza się realizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.
3. Zalecenia i preferencje w zagospodarowaniu terenów:
-
4. Zakazy, nakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów:
Obowiązuje utrzymanie naturalnej rzeźby obszaru.
5. Parametry i wskaźniki urbanistyczne wymagane przy ustaleniu zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów:
-

dla obszaru 107 MW:

1. Podstawowe funkcje zabudowy i zagospodarowania terenów:
Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna wraz z dojazdami, zielenią, miejscami postojowymi dla samochodów, obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej, obiektami i urządzeniami rekreacji osiedlowej;
2. Dopuszczalne funkcje zabudowy i zagospodarowania terenów:
Dopuszcza się realizację zabudowy usługowej w zakresie obsługi ludności.
3. Zalecenia i preferencje w zagospodarowaniu terenów:
-
4. Zakazy, nakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów:
-
5. Parametry i wskaźniki urbanistyczne wymagane przy ustaleniu zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów:
  - maksymalna wysokość budynków mieszkalnych – cztery kondygnacje nadziemne, pozostałe budynki o jednej kondygnacji nadziemnej,
  - udział powierzchni biologicznie czynnej – nie mniejszy niż 20% powierzchni działki budowlanej.

Jednocześnie, w studium zapisano, iż przyporządkowując danemu fragmentowi miasta określony typ obszaru funkcjonalnego (lub typów obszarów funkcjonalnych) nie należy odczytywać jako obowiązek literalnego przełożenia zapisanych w nazwie funkcji zabudowy i zagospodarowania terenu na treść ustaleń planów miejscowych dotyczących przeznaczeniu terenu. W studium nie rozstrzyga się o umiejscowieniu konkretnych obiektów budowlanych. Zaliczenie fragmentu miasta do danego typu obszaru funkcjonalnego nie jest równoznaczne z przesądzeniem, że wszystkie występujące tam nieruchomości winny mieć ustalone w planie miejscowym jednorodne przeznaczenie. Nadrzędną jest zasada, by zabudowa i zagospodarowanie poszczególnych nieruchomości były podobne pod względem funkcji lub miały charakter uzupełnienia dla funkcji podstawowej, także by były zbliżone pod względem uwarunkowań i wymagań środowiskowych, kulturowych i kompozycyjno-estetycznych. Dlatego też mając powyższe na uwadze w obszarach 108 U oraz 106 U,Z, w projekcie planu miejscowego ustalono możliwość lokalizowania zabudowy mieszkaniowej, co wynika z sąsiedztwa – obszar ten zlokalizowany jest w obrębie osiedla mieszkaniowego. W obszarze 105 Z dopuszczono lokalizowanie obiektów usługowych, o charakterze działalności wpisującym się w otoczenie zieleni. Jednocześnie przyjęto wskaźniki zabudowy, które umożliwią realizację wyłącznie pojedynczych nowych obiektów.

Obecnie, w granicach obszaru objętego niniejszym projektem planu obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- 1) zatwierdzony uchwałą Nr XIII/93/07 Rady Miasta Skierniewice z dnia 31 sierpnia 2007 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - fragment miasta

Skierniewice położony pomiędzy linią kolejową Skierniewice – Łowicz a rzeką Łupią, z wyłączeniem terenów zamkniętych (rejon ulic: L.Waryńskiego, Sierakowickiej i Łącznej) (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2007 r. Nr 324 poz. 2909), zmieniony uchwałą Nr XLI/90/2017 Rady Miasta Skierniewice z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice położony pomiędzy linią kolejową Skierniewice-Łowicz, a rzeką Łupią, z wyłączeniem terenów zamkniętych (rejon ulic: L. Waryńskiego, Sierakowickiej i Łącznej) uchwalonego uchwałą Nr XIII/93/07 Rady Miasta Skierniewice z dnia 31 sierpnia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2017 r. poz. 388) – w części dotyczącej terenów oznaczonych w tym planie symbolami:

1.28.UON.

Przeznaczenie terenu: zabudowa usługowa – nauka;

Zasady i warunki zagospodarowania:

- a) dopuszcza się wykonanie obiektów budowlanych przeznaczonych dla celów produkcji ogrodniczej, w szczególności także do prowadzenia upraw pod osłonami,
- b) budynki użyteczności publicznej o wysokości do trzech kondygnacji nadziemnych, lecz nie wyższe niż 13 m, oraz o dachach zachowujących kąty nachylenia połaci do 40⁰,
- c) budynki pozostałe o wysokości do 7 m oraz o dachach zachowujących kąty nachylenia połaci do 40⁰,
- d) maksymalny wskaźnik zabudowy terenu – 0,7,
- e) minimalny udział terenów zieleni – 20% powierzchni terenu.

1.29.UON.

Przeznaczenie terenu: zabudowa usługowa – nauka;

Zasady i warunki zagospodarowania:

- a) teren położony jest w granicach zabytkowego parku pałacowego, wpisanego do rejestru zabytków; realizacja zagospodarowania w terenie podlega rygorom ochrony konserwatorskiej, ustanowionym przepisami odrębnymi,
- b) budynki użyteczności publicznej o wysokości do dwóch kondygnacji nadziemnych, lecz nie wyższe niż 10 m, oraz o dachach zachowujących kąty nachylenia połaci od 15⁰ do 40⁰,
- c) budynki pozostałe o wysokości do 5 m oraz o dachach zachowujących kąty nachylenia połaci do 40⁰,
- d) maksymalny wskaźnik zabudowy terenu – 0,4,
- e) minimalny udział terenów zieleni – 30% powierzchni terenu.

1.78.M.

Przeznaczenie terenu: zabudowa mieszkaniowa;

Zasady i warunki zagospodarowania:

- a) teren położony jest w granicach zabytkowego parku pałacowego, wpisanego do rejestru zabytków; realizacja zagospodarowania w terenie podlega rygorom ochrony konserwatorskiej, ustanowionym przepisami odrębnymi,
- b) budynki mieszkalne o wysokości do dwóch kondygnacji nadziemnych, lecz nie wyższe niż 8,5 m, oraz o dachach zachowujących kąty nachylenia połaci od 15⁰ do 45⁰,
- c) budynki pozostałe o wysokości jednej kondygnacji nadziemnej, z tym że wysokość całkowita nie może przekraczać 3,3 m przy realizacji dachu płaskiego i 4,0 m przy realizacji pozostałych dachów,
- d) maksymalny wskaźnik zabudowy działki - 0,5,
- e) minimalny udział terenów zieleni – 20% powierzchni terenu.

1.79.M.

Przeznaczenie terenu: zabudowa mieszkaniowa;

Zasady i warunki zagospodarowania:

- a) teren położony jest w granicach zabytkowego parku pałacowego, wpisanego do rejestru zabytków; realizacja zagospodarowania w terenie podlega rygorom ochrony konserwatorskiej ustanowionym przepisami odrębnymi,
- b) istniejący budynek mieszkalny – dawna holendernia – stanowi zabytek wpisany do rejestru zabytków; roboty budowlane przy budynku podlegają rygorom ochrony konserwatorskiej, ustanowionym przepisami odrębnymi,
- c) zakaz realizacji nowych budynków,
- d) minimalny udział terenów zieleni – 10% powierzchni terenu.

1.76.KOs.

Przeznaczenie terenu: obiekty infrastruktury technicznej - oczyszczanie ścieków, z wyłączeniem obiektów budowlanych oczyszczalni ścieków;

Zasady i warunki zagospodarowania:

- a) teren położony jest w granicach zabytkowego parku pałacowego, wpisanego do rejestru zabytków; realizacja zagospodarowania w terenie podlega rygorom ochrony konserwatorskiej ustanowionym przepisami odrębnymi,
- b) budynki o wysokości jednej kondygnacji nadziemnej, z tym że wysokość całkowita nie może przekraczać 3,3 m przy realizacji dachu płaskiego i 4,0 przy realizacji pozostałych dachów,
- c) maksymalny wskaźnik zabudowy terenu – 0,2,
- d) minimalny udział terenów zieleni – 50% powierzchni terenu.

1.30.ZPp.

Przeznaczenie terenu: zieleń parkowa;

Zasady i warunki zagospodarowania:

- a) fragmenty terenu (według rysunku planu) położone są w granicach zabytkowego parku pałacowego oraz w strefie ścisłej ochrony konserwatorskiej – zabytków wpisanych do rejestru zabytków; realizacja zagospodarowania w terenie podlega rygorom ochrony konserwatorskiej, ustanowionym przepisami odrębnymi,
- b) w terenie znajduje się zabytkowy pałacyk myśliwski „Sebadiany”, wpisany do rejestru zabytków; roboty budowlane przy zabytku podlegają rygorom ochrony konserwatorskiej, ustanowionym przepisami odrębnymi,
- c) w zagospodarowaniu terenu wymagane:
  - utrzymanie ścieżki pieszo-rowerowej od przejścia w tunelu pod linią kolejową w kierunku do ulicy Łowickiej (poprzez istniejącą kładkę na rzece Łupi) oraz w kierunku do ulicy w terenie 1.80.,
  - ukształtowanie ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż terenów PKP, od przejścia w tunelu pod linią kolejową, w kierunku do ulicy L. Waryńskiego.

1.53.WSp.

Przeznaczenie terenu: wody płynące;

Zasady i warunki zagospodarowania:

- a) rzeka Łupia w linii brzegu,
- b) część terenu położona jest w strefie ścisłej ochrony konserwatorskiej - wszelka działalność związana z utrzymaniem odcinka rzeki położonego w obszarze zabytkowym podlega rygorom ochrony konserwatorskiej, określonym przepisami odrębnymi,
- c) ustala się przekroczenie mostowe w osi linii rozgraniczających drogi w terenie 1.17. oraz przekroczenie kładką pieszą nawiązującą do ścieżek w zabytkowym parku, na kierunku do ulicy Łowickiej,
- d) do czasu realizacji mostu, o którym mowa w lit. c, w miejscu przyległym do terenu 1.17. dopuszcza się wykonanie kładki pieszej – jako tymczasowego obiektu budowlanego.

- 2) uchwałą Nr VIII/39/11 Rady Miasta Skierniewice z dnia 2 marca 2011 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - fragment miasta Skierniewice położony w rejonie ulic: Łowickiej, Bielańskiej, Nowobielańskiej i Widok (Dz. Urz. Woj. Łódz. Nr 118 poz. 1080 z dnia 27 kwietnia 2011 r.), – w części dotyczącej fragmentu terenu oznaczonego w tym planie symbolem:

1.16.KX.ZP.

- 1) przeznaczenie terenu: ciąg pieszy (symbol KX) i zieleń (symbol ZP);
- 2) zasady i warunki zagospodarowania:
  - a) ciąg pieszo-rowerowy do utrzymania,
  - b) udział terenów zieleni - nie mniejszy niż 60%,
  - c) istniejąca stacja transformatorowa ze średniego na niskie – do utrzymania.

Zakres opracowania zdeterminowany został głównie rodzajem zmian wprowadzonych projektem uchwały. Dokonanie zmiany planów obowiązujących ma na celu rozszerzenie, względem planu obowiązującego, możliwych do realizacji funkcji.

Projekt planu miejscowego składa się z części opisowej (tekst planu – uchwały Rady Miasta) oraz graficznej – (rysunku, jako załącznika do planu nr 1 w skali 1: 1000) dla całego obszaru objętego projektem planu. Ponadto zawiera:

- rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu planu, stanowiące załącznik numer 2 oraz
- rozstrzygnięcie o sposobie realizacji i zasadach finansowania inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy, stanowiące załącznik numer 3.

Z uwagi na uwarunkowania, na obszarze objętym planem nie określa się:

1. zasad ochrony dóbr kultury współczesnej, granic i sposobów zagospodarowania terenów górniczych, a także obszarów osuwania się mas ziemnych oraz krajobrazów priorytetowych – ze względu na brak występowania takich obiektów i terenów w obszarze planu;
2. sposobu i terminu tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów – ze względu na to, że nie przewiduje się możliwości zagospodarowania i realizacji obiektów budowlanych o przeznaczeniu innym niż określone w planie.

Zakres planu zgodny jest z art. 15 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie jest dokumentem właściwym do określenia szczegółowych rozwiązań i parametrów technicznych zainwestowania poszczególnych terenów funkcjonalnych. W planie zakłada się uwzględnienie przy realizacji poszczególnych inwestycji zapisów przepisów odrębnych.

W obszarze planu wyodrębniono tereny oznaczone następującymi symbolami cyfrowymi:

1. 1 U,M:

- przeznaczenie podstawowe:
  - teren zabudowy usługowej
  - teren zabudowy mieszkaniowej,
- przeznaczenie uzupełniające – sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- teren znajduje się na obszarze wpisanym do rejestru zabytków – „Park Pałacowy”, w którym realizacja inwestycji wymaga uwzględnienia ustaleń ogólnych planu i przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków;
- w granicach terenu znajduje się zabytek wpisany do rejestru zabytków – „Holendernia”, oznaczony na rysunku planu numerem 2, dla którego obowiązują ustalenia ogólne planu i przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków;
- wielkość nowo wydzielonych działek budowlanych – minimum 17000,0 m²;
- wskaźnik powierzchni zabudowy – maksimum 40%,

- wskaźnik intensywności zabudowy: minimum – 0,05, maksimum – 0,8,
- wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – minimum 30 %,
- wysokość zabudowy – maksimum 9,0 m,
- dachy dwuspadowe o kącie nachylenia połaci – od 20⁰ do 35⁰, z wyłączeniem zabytku wpisanego do rejestru zabytków – „Holendernia”, dla którego w przypadku odbudowy maksimum 45⁰.

2. 2 U,M:

- przeznaczenie podstawowe:
  - o teren zabudowy usługowej,
  - o teren zabudowy mieszkaniowej,
- przeznaczenie uzupełniające – sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- wielkość nowo wydzielonych działek budowlanych – minimum 250,0 m²;
- wskaźnik powierzchni zabudowy – maksimum 40%,
- wskaźnik intensywności zabudowy: minimum – 0,05, maksimum – 1,2,
- wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – minimum 20 %,
- wysokość zabudowy – maksimum 11,0 m,
- dachy dwuspadowe o kącie nachylenia połaci – od 20⁰ do 35⁰.

3. 3 Z:

- przeznaczenie podstawowe – teren zieleni;
- przeznaczenie uzupełniające:
  - o teren usług z zakresu: rekreacji i sportu, turystyki, hotelarstwa i gastronomii, kultury i oświaty, prowadzenia prac badawczo-rozwojowych i nauki, administracji;
  - o sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- teren znajduje się na obszarze wpisanym do rejestru zabytków – „Park Pałacowy”, w którym realizacja inwestycji wymaga uwzględnienia ustaleń ogólnych planu i przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków;
- fragment terenu znajduje się w granicach strefy „A – ochrony konserwatorskiej” oraz obszaru ochrony stanowisk archeologicznych, w których realizacja inwestycji wymaga uwzględnienia ustaleń ogólnych planu i przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków;
- w granicach terenu znajduje się zabytek wpisany do rejestru zabytków – „d. Pałacyk Myśliwski – „Sobediany” – Willa „Aleksandria””, oznaczony na rysunku planu numerem 1, dla którego obowiązują ustalenia ogólne planu w zakresie ochrony zabytków;
- wielkość nowo wydzielonych działek budowlanych – minimum 72000,0 m²;
- wskaźnik powierzchni zabudowy – maksimum 3%,
- wskaźnik intensywności zabudowy: minimum – 0,01, maksimum – 0,4,
- wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – minimum 90 %,
- wysokość zabudowy – maksimum 9,0 m, z wyłączeniem zabytku wpisanego do rejestru zabytków – „d. Pałacyk Myśliwski – „Sobediany” – Willa „Aleksandria””, dla którego w przypadku odbudowy maksimum 12,0 m,
- dachy dwuspadowe o kącie nachylenia połaci – od 20⁰ do 35⁰.

4. 4 ZP, 5ZP:

- przeznaczenie podstawowe – teren zieleni urządzonej;
- przeznaczenie uzupełniające:
  - o sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
  - o ścieżki piesze, ścieżki pieszo-rowerowe, ścieżki rowerowe, mosty, kładki;
- fragment terenu 4 ZP znajduje się na obszarze wpisanym do rejestru zabytków – „Park Pałacowy”, w którym realizacji inwestycji wymaga uwzględnienia ustaleń ogólnych planu i przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków;
- fragment terenu 4 ZP znajduje się w granicach strefy „A – ochrony konserwatorskiej” oraz obszaru ochrony stanowisk archeologicznych, w których realizacja inwestycji wymaga uwzględnienia ustaleń ogólnych planu i przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków;

- fragmenty terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami 4 ZP i 5 ZP znajdują się w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, w którym w zagospodarowaniu obowiązują zasady zagospodarowania wynikające z przepisów odrębnych z zakresu Prawa wodnego.

5. 6 KOs:

- przeznaczenie podstawowe – teren infrastruktury technicznej – oczyszczalnia ścieków;
- przeznaczenie uzupełniające – teren zieleni;
- teren znajduje się na obszarze wpisanym do rejestru zabytków – „Park Pałacowy”, w którym realizacji inwestycji wymaga uwzględnienia ustaleń ogólnych planu i przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków;
- wielkość nowo wydzielonych działek budowlanych – minimum 360,0 m²;
- wskaźnik powierzchni zabudowy – maksimum 20%,
- wskaźnik intensywności zabudowy: minimum – 0,05, maksimum – 0,2,
- wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – minimum 50 %,
- wysokość zabudowy – maksimum 4,0 m,
- dachy płaskie lub dwuspadowe o kącie nachylenia połaci do 35⁰.

6. 7 WS:

- przeznaczenie podstawowe – teren wód płynących;
- przeznaczenie uzupełniające:
  - o ścieżki piesze, ścieżki pieszo-rowerowe, ścieżki rowerowe, mosty, kładki,
  - o sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
  - o teren zieleni;
- fragment terenu znajduje się w granicach strefy „A – ochrony konserwatorskiej” oraz obszaru ochrony stanowisk archeologicznych, w których realizacja inwestycji wymaga uwzględnienia ustaleń ogólnych planu i przepisów odrębnych w zakresie ochrony zabytków;
- w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu – fragment terenu znajduje się w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, w którym w zagospodarowaniu obowiązują zasady zagospodarowania wynikające z przepisów odrębnych z zakresu Prawa wodnego.

7. 8 KDD:

- przeznaczenie podstawowe – teren drogi publicznej – ulica klasy dojazdowej wraz z obiektami i urządzeniami związanymi z prowadzeniem i obsługą ruchu drogowego;
- przeznaczenie uzupełniające – miejsca postojowe dla samochodów, drogi pieszo-rowerowe, drogi rowerowe, zieleni, sieci i urządzenia infrastruktury technicznej;
- szerokość w liniach rozgraniczających zmienna – od 12,0 m do 19,3 m, zgodnie z rysunkiem planu.

8. 9 KDW:

- przeznaczenie podstawowe – teren drogi wewnętrznej;
- przeznaczenie uzupełniające – miejsca postojowe dla samochodów, drogi pieszo-rowerowe, zieleni, sieci i urządzenia infrastruktury technicznej;
- szerokość w liniach rozgraniczających zmienna – od 4,4 m do 17,7 m, zgodnie z rysunkiem planu.

Projekt planu w zakresie zasad obsługi systemów infrastruktury technicznej ustala:

- wyposażenie terenów w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej, a także przebudowę i rozbudowę istniejących sieci, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- w zakresie zaopatrzenia w wodę:
  - o zaopatrzenie w wodę z miejskiej sieci wodociągowej, a w razie braku możliwości przyłączenia do sieci z ujęć indywidualnych, realizowanych zgodnie z przepisami odrębnymi,
  - o nakaz lokalizacji hydrantów przeciwpożarowych, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- w zakresie odprowadzania ścieków:

- odprowadzanie ścieków bytowych do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej,
- nakaz stosowania rozwiązań technicznych ograniczających możliwość zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych;
- w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych:
  - do miejskiej sieci kanalizacji deszczowej, do ziemi lub do wód powierzchniowych na warunkach określonych w przepisach odrębnych,
  - dopuszcza się stosowanie urządzeń umożliwiających wykorzystanie wód na miejscu oraz stosowanie rozwiązań umożliwiających retencjonowanie nadmiaru wód przed ich odprowadzeniem do miejskiej sieci kanalizacji deszczowej lub do ziemi;
- w zakresie zaopatrzenia w ciepło – zaopatrzenie w ciepło ze źródeł wytwarzających energię cieplną z energii elektrycznej, gazu ziemnego, lekkiego oleju opałowego oraz odnawialnych paliw i nośników energii, a także innych źródeł spełniających standardy energetyczno-ekologiczne;
- w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną – zasilanie w energię elektryczną z istniejącej lub projektowanej sieci średniego i niskiego napięcia;
- w zakresie usuwania odpadów – usuwanie odpadów na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- dopuszczenie stosowania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o maksymalnej mocy 100 kW, z wyłączeniem elektrowni wiatrowych, dla których ustala się maksymalną moc 50 kW;
- dopuszcza się lokalizowanie inwestycji z zakresu łączności publicznej z zachowaniem możliwości zabudowy na warunkach określonych planem i zachowania przepisów odrębnych.

Projekt planu w zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy ustala – w zagospodarowaniu fragmentów terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami 4 ZP, 5 ZP i 7 WS położonych w granicy obszaru szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zasady zagospodarowania i ograniczenia w ich użytkowaniu wynikające z przepisów odrębnych z zakresu Prawa wodnego.

Projekt planu w zakresie zasad i warunków obsługi komunikacyjnej ustala:

- w granicach obszaru planu układ komunikacyjny stanowi fragment drogi publicznej klasy dojazdowej (fragment ul. Waryńskiego) oznaczony na rysunku planu symbolem 8 KDD, droga wewnętrzna (sięgiacz ul. Waryńskiego) oznaczona na rysunku planu symbolem 9 KDW oraz drogi wewnętrzne nie wyznaczone na rysunku planu;
- zewnętrzny układ komunikacyjny w stosunku do obszaru niniejszego planu stanowią tereny wskazane na rysunku planu jako ustalenia o charakterze informacyjnym, tj. pozostały fragment drogi publicznej klasy lokalnej – ul. Waryńskiego i ul. Sierakowickiej (oznaczony symbolem 1.18.KD(L.)), droga publiczna klasy dojazdowej – ul. Waryńskiego (oznaczona symbolem 8.80 KD(D)) oraz drogi wewnętrzne (oznaczone symbolami 1.68 KDW., 1.91 KDW), które połączone są z ulicami znajdującymi się poza zasięgiem rysunku planu: Tadeusza Kościuszki, Nowomiejską, Armii Krajowej i Łowicką;
- powiązanie układu komunikacyjnego z układem zewnętrznym poprzez skrzyżowania i zjazdy.

Projekt planu w zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasad kształtowania krajobrazu ustala:

- obszar położony jest w granicach udokumentowanego złoża kopalin – „Wody Termalne”, w którym nie ustanowiono stref ochronnych dla ujęć wód geotermalnych;

- w obszarze planu zlokalizowane są pomniki przyrody, których orientacyjna lokalizacja została wskazana na rysunku planu i dla których obowiązują przepisy odrębne z zakresu ochrony przyrody;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem:
  - o zespołów zabudowy mieszkaniowej,
  - o przedsięwzięć dotyczących infrastruktury technicznej oraz dróg;
- zakaz lokalizacji usług związanych z:
  - o odzyskiem, przetwarzaniem, magazynowaniem, kompostowaniem, unieszkodliwianiem lub utylizacją odpadów nie pochodzących z własnej działalności,
  - o wytłaczaniem eksplozyjnym lub z użyciem procesu eksplozji, usytuowanych poza budynkami,
  - o składowaniem odpadów, materiałów sypkich poza silosami, pojemnikami lub budynkami,
  - o składowaniem paliw kopalnych oraz surowców wtórnych poza budynkami,
  - o demontażem pojazdów oraz zbieraniem i przeładunkiem odpadów, złomu i makulatury;
- w zakresie ochrony powietrza nakaz stosowania do celów grzewczych bezemisyjnych lub niskoemisyjnych źródeł ciepła, spełniających wymagania standardów jakości powietrza;
- w zakresie ochrony przed hałasem, w rozumieniu przepisów odrębnych, tereny oznaczone symbolami: 1 U,M oraz 2 U,M zalicza się do terenów chronionych akustycznie określonych jako „tereny mieszkaniowo-usługowe”.

Projekt planu w zakresie bezpieczeństwa i ochrony, jakości życia ustala:

- usytuowanie budynków względem dróg publicznych wg nieprzekraczalnych linii zabudowy,
- wyznaczonym w planie terenom, przypisano przywilej ochrony przed hałasem kwalifikując je do rodzaju terenów o dopuszczalnym poziomie hałasu, o których mowa w przepisach prawa ochrony środowiska,
- ustalono wielkości minimalnej do zachowania powierzchni biologicznie czynnej,
- ustalono wielkości maksymalnej powierzchni zabudowy,
- ustalono, w celu ochrony powietrza preferencje dla zastosowania nie węglowych czynników grzewczych tzn. ogrzewanie obiektów paliwami o możliwie najniższym poziomie emisji substancji szkodliwych dla środowiska poprzez zaopatrzenie w energię ciepłą – z energii elektrycznej, gazu ziemnego, lekkiego oleju opałowego oraz odnawialnych paliw i nośników energii, a także innych źródeł spełniających standardy energetyczno-ekologiczne,
- ustalono, iż minimalny program wyposażenia terenów przeznaczonych pod zabudowę, obejmuje sieci i urządzenia: zaopatrzenia w wodę, zaopatrzenia w energię elektryczną, odprowadzenia i oczyszczania ścieków bytowych, telekomunikacyjne, innych mediów, niewymienionych powyżej pod warunkiem, że zachowane zostaną pozostałe ustalenia planu.

W zakresie nienaruszalności ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – projekt planu nie narusza kierunków wskazanych w Zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Plan wyznacza tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zieleni. Projekt planu ustala obowiązek sytuowania budynków w obszarach ustalonych na rysunku planu nieprzekraczalnymi liniami zabudowy. Przyjęte wskaźniki urbanistyczne kształtujące zagospodarowanie respektują wyznaczone w studium parametry.

W zakresie zmiany ustaleń w odniesieniu do obowiązujących planów – ustalenia projektu planu rozszerzają wachlarz możliwych do realizacji funkcji, co wpłynie na wzrost atrakcyjności tej części miasta.

IV. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU PRZY DOTYCHCZASOWYM UŻYTKOWANIU

W granicach obszaru opracowania i w najbliższym sąsiedztwie elementy środowiska takie jak: roślinność, gleby, powietrze, środowisko wodno-gruntowe należą do przekształconych w części zachodniej. Nie mniej jednak, pomimo tych przekształceń stanowią one zasadniczy element środowiska życia mieszkańców i użytkowników obszaru opracowania jak i jego otoczenia. Realizacja ustaleń planu ma prowadzić, jeśli nie do poprawy, to przynajmniej do nie pogarszania ich stanu. Służyć temu mają ustalenia projektu planu określające zasady gospodarowania w obrębie obszaru opracowania, zasady obsługi obszaru w zakresie infrastruktury technicznej oraz ustalenia dotyczące zachowania terenów przyrodniczo aktywnych.

Istniejące zainwestowanie nie jest związane z negatywnym oddziaływaniem na środowisko. W przypadku nie podejmowania działań inwestycyjnych stan środowiska nie uległby istotnym negatywnym przekształceniom. Drastyczne przekształcenia antropogeniczne nastąpiły w momencie przekształcania terenów wolnych od zabudowy (terenów rolniczych) na potrzeby zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Należy przypuszczać, iż przy dotychczasowym użytkowaniu nie nastąpią znaczące zmiany w środowisku naturalnym, a te które będą występować stanowiąc będą dalszy proces urbanizacji terenu, bez większego wpływu na środowisko naturalne obszaru opracowania i terenów w sąsiedztwie.

V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH ZOSTAŁY ONE UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU

Ze względu na przynależność Polski do Unii Europejskiej, Polska zobowiązana jest do przestrzegania prawa Unii oraz brania udziału w działaniach zapobiegawczych i regulujących w zakresie ochrony środowiska, wynikające z dokumentów rangi międzynarodowej.

Do najważniejszych z nich na szczeblu europejskim należą m.in.:

- **Europa 2020 – strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu**, będąca wizją rozwoju Europy w XXI wieku w oparciu o: rozwój inteligentny, czyli rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji, rozwój zrównoważony, rozumiany jako wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej, oraz rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, polegający na wspieraniu gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną,
- **Agenda Terytorialna Unii Europejskiej 2020**, której celem jest wskazanie strategicznych wytycznych rozwoju terytorialnego oraz uwzględnienie spójności terytorialnej w polityce spójności UE m.in. poprzez:
  - ✓ wspieranie policentrycznego i zrównoważonego rozwoju terytorialnego, w tym na poziomie regionalnym,
  - ✓ wspieranie zintegrowanego rozwoju w miastach oraz regionach wiejskich i na obszarach o szczególnych uwarunkowaniach m.in. w celu tworzenia połączeń sieciowych między miastami i poprawy dostępności peryferyjnych obszarów wiejskich,

- ✓ zapewnienie globalnej konkurencyjności regionów w oparciu o silne gospodarki lokalne,
- ✓ zapewnienie dostępu m.in. do transportu drogowego, kolejowego, wodnego i lotniczego, szerokopasmowego Internetu i transeuropejskich sieci energetycznych, rozwój transportu intermodalnego oraz sieci transeuropejskich (TEN-T),
- ✓ budowanie powiązań między ekologicznymi, krajobrazowymi i kulturowymi walorami regionów, jako istotnymi elementami rozwoju zrównoważonego.
- **Karta Lipska na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich**, wskazująca na konieczność zwiększenia konkurencyjności miast europejskich i kreowania zintegrowanej polityki rozwoju miast m.in. poprzez:
  - ✓ tworzenie i zapewnianie przestrzeni publicznych wysokiej jakości,
  - ✓ modernizację sieci infrastruktury i poprawę wydajności energetycznej, w tym m.in. zrównoważony i dostępny transport miejski skoordynowany z sieciami regionalnymi,
  - ✓ kształtowanie zwartych struktur zurbanizowanych dostosowanych do zmian klimatycznych,
  - ✓ podnoszenie standardów mieszkaniowych.
- **Wspólna Strategia Rozwoju Przestrzennego Krajów V4+2**, której celem jest m.in. przyczynienie się do rozwoju sieci transportowych i sieci infrastruktury technicznej oraz wsparcie spójności przestrzennej w Europie,
- **Biała Księga – Plan utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu**, który zakłada stopniowe odejście od transportu samochodowego na rzecz przyjaznych środowisku środków transportu, w tym transportu kolejowego, oraz zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do środowiska m.in. poprzez:
  - ✓ ukończenie szybkiej europejskiej sieci kolejowej do 2050 r.,
  - ✓ stworzenie do 2030 r. w pełni funkcjonalnej ogólnounijnej multimodalnej sieci bazowej TEN-T oraz do 2050 r. połączenie wszystkich lotnisk należących do sieci bazowej z siecią kolejową.
- **Unijna Strategia Ochrony Różnorodności Biologicznej do 2020 r.**, której celem nadrzędnym jest:
  - ✓ powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej i degradacji funkcji ekosystemów UE oraz przywrócenie ich w możliwie największym stopniu, m.in. poprzez: pełne wdrożenie Dyrektywy Ptasiej i Siedliskowej,
  - ✓ utrzymanie i odbudowę ekosystemów i ich funkcji, zwiększenie wkładu rolnictwa w utrzymanie i wzmocnienie różnorodności biologicznej, zapewnienie zrównoważonego wykorzystania zasobów rybnych,
  - ✓ zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych,
  - ✓ pomoc na rzecz zapobiegania utracie światowej różnorodności biologicznej.
- **Konwencja o różnorodności biologicznej**, wskazująca jako cele nadrzędne: ochronę różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie elementów różnorodności biologicznej oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych.
- **Europejska Konwencja Krajobrazowa**, której celem jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu.
- **Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory** wprowadzająca na obszarze UE system ochrony walorów przyrodniczych i postanowienia w zakresie ochrony siedlisk i ochrony gatunkowej,
- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa**, której postanowienia dotyczą wszystkich gatunków ptaków naturalnie występujących w stanie dzikim na europejskich terytoriach państw członkowskich Unii,
- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy**, która

jednoznacznie określa działania państw członkowskich UE w zakresie ochrony powietrza, tak aby unikać, zapobiegać lub ograniczać szkodliwe oddziaływanie zanieczyszczeń pochodzących zwłaszcza z emisji punktowej na zdrowie ludzi i środowiska jako całości,

- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej**, która ma na celu ochronę wody przed zanieczyszczeniem u jej źródła,
- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2007/60/WE z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim**, która ma na celu zmniejszenie ryzyka występowania powodzi, a także minimalizacji skutków ich występowania na terenie UE,
- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku**, która ustanawia wspólne zasady zapobiegania lub zmniejszania szkodliwych skutków narażenia na działanie hałasu.

Cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i ogólnokrajowym stanowią z kolei podstawę konstruowania celi szczegółowych na szczeblu krajowym – regionalnym i lokalnym.

Na poziomie krajowym, strategiczne cele ochrony środowiska, oparte o prawo międzynarodowe, zawarte są w dokumentach rządowych m.in. takim jak: „**Polityka Ekologiczna Państwa 2030 (PEP)** Projekt – 11 lipca 2018 r.

PEP obejmuje następującą tematykę:

- bezpieczeństwo biologiczne, w tym organizmy genetycznie zmodyfikowane,
- klimat akustyczny,
- najlepsze dostępne techniki BAT,
- odpady,
- pola elektromagnetyczne,
- powierzchnia ziemi,
- powietrze,
- promieniowanie jonizujące,
- służby ochrony środowiska i podmioty biorące udział w zarządzaniu środowiskiem,
- system finansowania ochrony środowiska,
- system ocen oddziaływania na środowisko,
- technologie środowiskowe,
- wzorce zrównoważonej konsumpcji i edukacja ekologiczna, w tym dostęp do informacji,
- zasoby geologiczne,
- zasoby przyrodnicze, w tym krajobraz, leśnictwo i różnorodność biologiczna,
- zasoby wodne, w tym jakość wód,
- zmiany klimatu (mitygacja i adaptacja).

Innym dokumentem na szczeblu krajowym jest „**Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030**” została przyjęta przez Radę Ministrów dnia 13 grudnia 2011 r., a jej celem strategicznym jest: „efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.”

Do głównych celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju w horyzoncie roku 2030 zaliczono:

- 1) podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającego spójności, m.in. poprzez: wspieranie

rozwoju funkcji metropolitalnych głównych ośrodków miejskich (w tym Łodzi), intensyfikację powiązań funkcjonalnych pomiędzy głównymi węzłami sieci osadniczej w układzie krajowym i międzynarodowym (w tym układu bipolarnego Warszawa – Łódź), integrację obszarów funkcjonalnych głównych ośrodków miejskich (w tym

poprzez działania o charakterze planistycznym i inwestycyjnym) m.in. pod kątem poprawy dostępności transportowej oraz na rzecz rewitalizacji obszarów zdegradowanych,

- 2) poprawę spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów, m.in. dzięki: wspomaganie spójności w układzie krajowym (w tym zwiększeniu integracji funkcjonalnej Polski Zachodniej, Polski Wschodniej oraz Pomorza Środkowego z Polską Centralną poprzez przygotowanie i stałą aktualizację strategii makroregionalnych, wzmocnienie powiązań transportowych Polski Wschodniej, Pomorza Środkowego i Polski Zachodniej z Polską Centralną i siecią głównych miast w kraju, wspieranie rozwoju funkcji metropolitalnych słabszych ośrodków miejskich, wspomaganie procesów koncentracji urbanizacji w miastach średnich i wybranych małych, wspomaganie restrukturyzacji obszarów wiejskich), regionalnej integracji funkcjonalnej, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowaniu potencjału dla specjalizacji terytorialnej (w tym zwiększeniu dostępności transportowej wewnątrz regionów, wspieraniu rozwoju ośrodków subregionalnych, integracji przestrzennej i funkcjonalnej obszarów wiejskich, wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej), wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych (w tym obszarów o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług warunkującym możliwości rozwojowe (powiat łęczycki), restrukturyzacji i rewitalizacji obszarów zdegradowanych i miast (Łódź, Kutno, Zgierz, Pabianice, Skierniewice, Tomaszów Mazowiecki, Bełchatów),
- 3) poprawę dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej, m.in. poprzez: poprawę dostępności polskich miast i regionów (w tym w obrębie układu bipolarnego Warszawa – Łódź dzięki uzupełnieniom w docelowym układzie autostrad i dróg ekspresowych oraz tworzeniu podstaw do zbudowania docelowego systemu kolei dużych prędkości, realizacji inwestycji drogowych i kolejowych łączących największe miasta z ośrodkami subregionalnymi i najważniejszymi centrami powiatowymi), zmniejszenie zewnętrznych kosztów transportu (m.in. modernizację sieci kolejowej, wspieranie rozwoju systemów intermodalnych, preferencje dla rozwoju transportu publicznego, utworzenie zintegrowanego multimodalnego systemu transportowego), poprawę dostępności teleinformatycznej (m.in. wspieranie rozwoju infrastruktury przewodowej i bezprzewodowej zwiększającej dostęp do szerokopasmowego Internetu, digitalizację przestrzennych baz danych),
- 4) kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski, m.in. poprzez: integrację działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju będącej podstawą ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych, przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej, wprowadzenie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej, racjonalizację gospodarowania ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych, w tym zapobieganie występowaniu deficytu wody na potrzeby ludności i rozwoju gospodarczego, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów, zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby, zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin i zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych,
- 5) zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę

bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa, m.in. poprzez: przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na zagrożenie (w tym działania na rzecz dywersyfikacji źródeł dostaw nośników energii, ograniczanie emisji CO₂, rozbudowy sieci przesyłowej najwyższych napięć, ochrony złóż kopalin o charakterze strategicznym, w tym węgla brunatnego, zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii ze wskazaniem w planach zagospodarowania przestrzennego województw stref dla rozwoju energetyki wiatrowej i innych źródeł odnawialnych oraz lokalizacji wieloletnich plantacji roślin energetycznych a także stref zakazu wykorzystania lub ograniczonego rozwoju różnych form OZE), zwiększenie poziomu zabezpieczenia przed ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi i antropogenicznymi (w tym zwiększenie poziomu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego oraz dyspozycyjnych zasobów wodnych i przeciwdziałanie skutkom suszy), kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa (w tym m.in. tworzenie warunków dla realizacji przedsięwzięć obronnych związanych z realizacją Programu Inwestycji NATO w Dziedzinie Bezpieczeństwa),

- 6) przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego, m.in. poprzez: zbudowanie sprawnego zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego, w tym wskazanie szczególnej roli planu zagospodarowania przestrzennego województwa jako integralnego ze strategią elementu planowania rozwoju województwa, pełniącego rolę koordynacyjną wobec wszystkich przedsięwzięć podejmowanych w regionie.

14 lutego 2017 r. Rada Ministrów przyjęła nową średniookresową strategię rozwoju kraju – Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR. Wskazane w SOR cele, kierunki interwencji, działania i projekty strategiczne powinny znaleźć odzwierciedlenie we wszystkich dokumentach strategicznych. W tym sensie SOR stanowi podstawę do przygotowywania nowych strategii sektorowych, w tym strategii środowiskowej. Komitet Koordynacyjny ds. Polityki Rozwoju (KKPR) rekomendował zastąpienie dotychczas obowiązującej Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” (BEiŚ) dwoma osobnymi dokumentami. Prace nad strategią środowiskową były koordynowane przez Ministerstwo Środowiska ze wsparciem członków międzyresortowego zespołu. Dokument otrzymał nazwę Polityka ekologiczna państwa 2030 (PEP).

Do dokumentów ogólnokrajowych należy również **Strategia Gospodarki Wodnej z 2005 r.** W dokumencie tym zostały określone następujące cele kierunkowe gospodarki wodnej: Cel I: Zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych ludności i gospodarki przy poszanowaniu zasad zrównoważonego użytkowania wód, Cel II: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód, a w szczególności ekosystemów wodnych i od wody zależnych, Cel III: Podniesienie skuteczności ochrony przed powodzią i skutkami suszy.

W Strategii... wskazano na potrzebę sporządzania planów gospodarowania wodą: „Istotną rolę w realizacji trzech podstawowych celów strategicznych odgrywać będą plany gospodarowania wodą w obszarze dorzecza Odry i obszarze dorzecza Wisły (...). Opracowanie i wdrożenie zintegrowanych programów gospodarowania wodami uwzględniających, obok poprawy jakości wód, racjonalne kształtowanie zasobów wodnych, a w tym budowę wielozadaniowych zbiorników retencyjnych i obiektów małej retencji wodnej w celu wyrównywania przepływu w rzekach oraz sterowania odpływem wód opadowych. Działania w tym zakresie powinny sprzyjać zatrzymywaniu możliwie największej ilości wody w glebie, a także ochronie naturalnie ukształtowanych ekosystemów oraz ochronie gatunkowej flory i fauny związanej ze środowiskiem wodnym.” A zarazem „swoje odzwierciedlenie w planach znajdują również przedsięwzięcia jednostek samorządu terytorialnego, realizującego lokalne potrzeby, np.: w odniesieniu do retencjonowania wód”.

Projekt polityki wodnej państwa do roku 2030, jako cel nadrzędny PWP wskazuje: - zapewnienie powszechnego dostępu ludności do czystej i zdrowej wody oraz istotne ograniczenie zagrożeń wywołanych przez powódzie i susze w połączeniu

z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, przy zaspokojeniu uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, poprawie spójności terytorialnej i dążeniu do wyrównania dysproporcji regionalnych, zaś celami strategicznymi dla osiągnięcia celu nadrzędnego są:

- osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów,
- zaspokojenie potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia w wodę,
- zaspokojenie społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki,
- ograniczenie wystąpienia negatywnych skutków powodzi i susz oraz zapobieganie zwiększaniu ryzyka wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych i ograniczenie wystąpienia ich negatywnych skutków,
- reforma systemu zarządzania i finansowania gospodarki wodnej.

Poza tym, dokumentami szczebla regionalnego, które mają wpływ na rozwój i zagospodarowanie przestrzenne województwa łódzkiego należą m.in.:

- Wojewódzki program opieki nad zabytkami dla województwa łódzkiego na lata 2016 – 2019, przyjęty przez Sejmik Województwa Łódzkiego Uchwałą Nr XXV/319/16 z dnia 21 czerwca 2016 r.,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego 2016 na lata 2017 – 2020 z perspektywą do 2024 r., przyjęty przez Sejmik Województwa Łódzkiego Uchwałą Nr XXXI/415/16 z dnia 20 grudnia 2016 r.,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2016 – 2022 z uwzględnieniem lat 2023 – 2028 przyjęty przez Sejmik Województwa Łódzkiego Uchwałą Nr XL/502/17 z dnia 20 czerwca 2017 r.,
- Wieloletnia prognoza Finansowa Województwa Łódzkiego przyjęta przez Sejmik Województwa Łódzkiego Uchwałą Nr XLVI/590/17 z dnia 19 grudnia 2017 r.

Najważniejszym dokumentem na poziomie regionalnym określającym wizję rozwoju, cele oraz główne sposoby ich osiągania jest strategia rozwoju województwa. „**Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020**”, została przyjęta uchwałą Nr XXXIII/644/13 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 26 lutego 2013 r. Pełni ona rolę planu działań władz samorządowych, rolę kierunkową dla podmiotów działających w regionie oraz rolę koordynacyjną dla pozostałych regionalnych dokumentów programowych i planistycznych, w tym planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w planie zagospodarowania przestrzennego województwa uwzględnia się ustalenia strategii rozwoju województwa (art. 39 ust. 3) oraz plan zagospodarowania przestrzennego województwa dostosowuje się do strategii po jej aktualizacji w zakresie, w jakim dotyczy ona sytuacji przestrzennej województwa (art. 39a).

„Strategia...” przyjmuje wizję rozwoju regionu, która przedstawia pożądaną stan województwa łódzkiego w relatywnie odległej przyszłości.

Uchwałą Sejmiku Województwa Łódzkiego Nr LV/679/18 z dnia 28 sierpnia 2018 r. uchwalono „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi”.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa jest wyrazem polityki przestrzennej samorządu województwa i odgrywa istotną rolę w gospodarowaniu przestrzenią. Określa cele i kierunki rozwoju przestrzennego regionu w perspektywie długookresowej, uwzględnia ustalenia strategii rozwoju województwa stanowiąc jednocześnie podstawę dla wyboru działań priorytetowych w kolejnych okresach programowania oraz uwzględnia rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym. Plan, jako element systemu planowania przestrzennego, pełni istotną rolę koordynacyjną między planowaniem na szczeblu krajowym a planowaniem metropolitalnym i miejscowym, nie będąc jednocześnie aktem prawa miejscowego i nie naruszając uprawnień gmin i związków metropolitalnych w zakresie gospodarowania przestrzenią.

Cele ochrony środowiska ustanowione w odniesieniu do obszaru Skierniewic zawarte zostały w dwóch podstawowych dokumentach określających potrzeby i zasady kształtowania środowiska naturalnego miasta: **Programie Ochrony Środowiska Miasta Skierniewice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024** (zatwierdzonego uchwałą Nr XLIV/151/2017 Rady Miasta Skierniewice z dnia 23 listopada 2017 r.) oraz w „**Strategia rozwoju miasta Skierniewice do roku 2020**” (Załącznik do uchwały Nr XXIV/74/2016 Rady Miasta Skierniewice z dnia 21 kwietnia 2016 roku).

„Strategia Rozwoju Miasta Skierniewice do roku 2020” jest głównym instrumentem realizacji celów rozwojowych Miasta w perspektywie do 2020 roku. Dokument dotyczy problematyki rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta Skierniewice. Podstawowym jego celem jest przedstawienie propozycji celu oraz głównych działań, których realizacja w okresie 2016-2020 r. przyczyni się do wzrostu pozycji konkurencyjnej Miasta na mapie regionu i kraju oraz podniesienia poziomu atrakcyjności i jakości życia w Skierniewicach.

„Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Skierniewice - II edycja” – Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXIII/42/2016 Rady Miasta Skierniewice z dnia 7 kwietnia 2016 r., które określają politykę przestrzenną, w tym zasady zagospodarowania przestrzennego miasta równocześnie uwzględniają ustalenia określone w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego”. W zakresie powiązań środowiskowych i kulturowych celem głównym, zapisanym w Planie Województwa, jest kształtowanie tożsamości regionalnej w oparciu o walory przyrodnicze, kulturowe i turystyczne regionu, a kierunkami działań są:

- Ochrona najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie ciągłości systemu ekologicznego,
- Zachowanie i ochrona materialnych i niematerialnych zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu kulturowego województwa.

Założenia zawarte w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja” tworzone były w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju.

Podstawowym celem polityki jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańcom, infrastruktury społecznej i zasobów przyrodniczych.

Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto w dwóch grupach:

- w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych,
- w zakresie, jakości środowiska.

Wśród nich, w kontekście zakresu ustaleń Studium wymienić należy: racjonalizację użytkowania wody, ochronę gleb, wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, gospodarowanie odpadami, jakość wód, jakość powietrza, zmiany klimatu, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne, różnorodność biologiczną i krajobrazową.

Ważnymi dokumentami, mającymi wpływ na ochronę środowiska przyrodniczego na szczeblu samorządowym są lokalne plany rozwoju, inwentaryzacje przyrodnicze, programy gospodarki odpadami, opracowania ekofizjograficzne i inne.

Gros wskazań pochodzących z powyższych dokumentów znalazła odzwierciedlenie w ustaleniach i regulacjach zawartych w projekcie planu miejscowego. Postulat konieczności ograniczenia zmian klimatu i promowania czystej energii znalazł odzwierciedlenie w ustaleniach projektu planu odnoszących się do zasad zaopatrzenia w ciepło. Projekt planu ustala nakaz stosowania do celów grzewczych, bezemisyjnych lub niskoemisyjnych źródeł ciepła, spełniających wymagania standardów jakości powietrza. Projekt planu, mając na uwadze potrzebę promowania wysokiej jakości zdrowia publicznego, w tym zapewnienia odpowiednich warunków akustycznych. Z przepisów art. 113 ust.2 pkt. 1 i art. 114 ustawy „Prawa ochrony środowiska” wynika potrzeba określenia w planie miejscowym terenu, który podlega ochronie akustycznej.

Dla obszaru opracowania ustalono również potrzeby w zakresie korzystania z infrastruktury technicznej służącej ochronie środowiska. W tym zasady odprowadzania ścieków i postępowania z wytworzonymi odpadami.

Kształtowaniu odpowiednich proporcji pomiędzy powierzchnią pod zabudowę, a terenami przyrodniczo aktywnymi służą zapisy określające procentowo minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej oraz maksymalny wskaźnik zabudowy.

VI. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

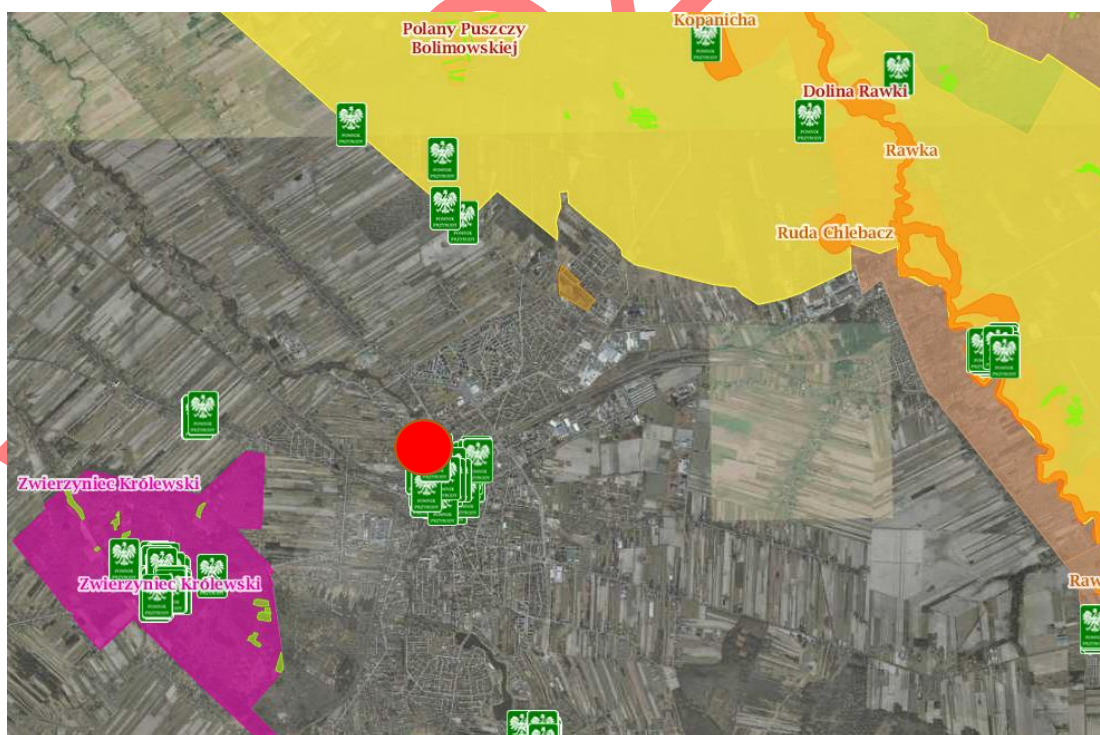
1. Przewidywane skutki wpływu ustaleń projektu planu na środowisko oraz na cele i przedmiot ochrony Obszaru Natura 2 000 z uwzględnieniem zależności między tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy.

W obrębie analizowanego obszaru nie występują ani nie są wskazywane do objęcia ochroną obszary, które mogłyby zasilić Sieć Obszarów Natura 2000. W zasięgu ok. 4,7 km od wschodniej granicy obszaru opracowania, w linii prostej w kierunku na północ znajduje się Obszar Natura 2 000 pn. „Polany Puszczy Bolimowskiej” wchodzący w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej.

Pozostałe obszary objęte ochroną prawną znajdują się na obrzeżach miasta w następujących odległościach od obszaru opracowania:

- rezerwat przyrody pn. „Rawka Chlebacz” – ok. 5,2 km w kierunku na wschód,
- rezerwat przyrody pn. „Kopanicha” – ok. 5,5 km w kierunku na wschód,
- rezerwat przyrody pn. „Rawka” – ok. 5,9 km w kierunku na wschód,
- Bolimowski Park Krajobrazowy – ok. 2,4 km w linii prostej w kierunku na północ,
- Bolimowsko-Radziejowski Obszar Chronionego Krajobrazu z doliną Środkowej Rawki ok. 2,6 km w linii prostej w kierunku na północ,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy pn. „Zwierzyniec Królewski” – ok. 1,8 km w linii prostej w kierunku na południowy-zachód.

Rys. 1 Lokalizacja terenu analizy – geoserwis.gdos.gov.pl/mapy

Prognozuje się, iż przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji ustaleń planu, ze względu na ich rodzaj (przekształcenia o znikomej sile i rodzaju oddziaływań) nie będą mieć wpływu na Obszary Natura 2 000 i pozostałe obszary chronione w trybie przepisów ustawy o ochronie przyrody. Ustalenia planu nie przyczynią się również do pogorszenia stanu siedlisk gatunków roślin i zwierząt dla ochrony, których wyznaczono te obszary.

Dopuszczalne ustaleniami planu działania nie powinny skutkować znaczącymi negatywnymi oddziaływaniami na środowisko. Uznano jednak, iż na potrzeby oceny projektowanego planu, pod kątem jego skutków na środowisko, wskazana jest analiza – wszystkich potencjalnych oddziaływań, nie tylko określonych jako „znaczące”. Oddziaływania na poszczególne elementy składowe środowiska obszaru opracowania opisano poniżej, w następnym rozdziale.

2. Ocena potencjalnych skutków wpływu realizacji ustaleń projektu planu na środowisko naturalne oraz na jakość życia i zdrowia ludzi

2.1. Wpływ ustaleń projektu planu na glebę i powierzchnię ziemi

Prognozuje się, iż zmiany, które mogą zaistnieć w obrębie obszaru opracowania, wystąpią w terenie w pełni zabudowanym (przekształconym antropogenicznie). Uwzględniając zapisy projektu planu w zakresie ochrony środowiska i proponowane rozwiązania projektowe oraz charakter i wielkość inwestycji (zmian) nie przewiduje znaczącego negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi i gleby.

2.2. Wpływ ustaleń projektu planu na środowisko wodno-gruntowe, wody powierzchniowe i podziemne

W efekcie realizacji zabudowy mieszkaniowej i infrastruktury technicznej w obrębie obszaru opracowania i w terenach przyległych nastąpiły różnorodne, długoterminowe przekształcenia takie jak:

- trwałe uszczelnienie terenu poprzez zabudowę,
- ograniczenie powierzchni umożliwiającej infiltrację wód opadowych lub roztopowych,
- zmniejszenie ilości wody infiltrującej do gruntu związane ze zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej,
- ograniczenie retencji wód w wierzchniej warstwie gleby,
- zwiększenie odpływu wód opadowych i roztopowych.

Ww. oddziaływania następowały od momentu wprowadzenia zabudowy w tereny otwarte.

W zakresie zapewnienia warunków infiltracji wód istotne są zapisy projektu planu w zakresie parametrów zabudowy obszaru opracowania w tym: zachowanie powierzchni biologicznie czynnej i ustalenia maksymalnego wskaźnika zabudowy. Ustalenia te mają służyć ograniczeniu uszczelniania gruntu oraz zachowania możliwie dużej powierzchni „przyrodniczo-aktywnej”, co z kolei umożliwia naturalną filtrację wód do gruntu oraz zabezpieczenie przed nadmiernym odpływem wód deszczowych z analizowanego obszaru.

Obecne regulacje w zakresie umożliwienia rozbudowy budynków, wprowadzone poprzez ustalenia projektu planu, nie będą mieć większego wpływu na środowisko wodno-gruntowe, wody powierzchniowe i podziemne. Ustalenia planu nie wpłyną na zachwianie dążenia do osiągnięcia celów środowiskowych określonych dla obszaru dorzecza Wisły.

Niemniej, w związku ze zmieniającymi się warunkami klimatycznymi – coraz wyższe średnie roczne temperatury powietrza oraz małą ilość opadów, przewiduje się negatywny wpływ powiększających się terenów utwardzonych na środowisko wodno-gruntowe. Nawalne deszcze mogą powodować szybki spływ wody z powierzchni utwardzonych jak i powierzchni ziemi ze względu na trudnoprzepuszczalne podłoże. W celu zatrzymania wody w miejscu jej powstania oraz przeciwdziałania podnoszenia się wód powodziowych w rzekach należy umożliwić wchłanianie wód do ziemi, w tym z opóźnieniem. Zaleca się stosowanie urządzeń retencyjnych w celu zatrzymywania nadmiaru wód i jego rozprowadzanie na własnej nieruchomości w dostosowanym do możliwości wchłaniania gruntu tempie oraz czasie. Zaleca się również stosowanie urządzeń umożliwiających wykorzystanie wód na miejscu – na cele bytowe oraz gospodarcze, w zgodzie z przepisami odrębnymi.

2.3. Wpływ ustaleń projektu planu na kopaliny

Na terenie objętym projektem planu nie występują żadne udokumentowane złoża surowców naturalnych. Dlatego też ustalenia planu nie dotyczą tego zagadnienia.

2.4. Wpływu ustaleń projektu planu na klimat akustyczny

W związku z ewentualną zabudową niewykorzystanych dotychczas nieruchomości nie można wykluczyć dyskomfortu wywołanego pracami budowlanymi. Na skutek prowadzenia prac budowlanych należy spodziewać się zwiększonej emisji hałasu, której źródłem będą pracujące maszyny i urządzenia. Prace te prawdopodobnie prowadzone będą etapowo, w porze dziennej, co nie powinno stanowić źródeł emisji ponadnormatywnego hałasu w godzinach nocnych.

Ze względu na charakter oddziaływań - krótkotrwałe i chwilowe nie przewiduje się ich istotnego wpływu na kształtowanie klimatu akustycznego. W projekcie planu wyznaczono tereny o dopuszczalnych poziomach hałasu w środowisku, o których mowa w przepisach prawa ochrony środowiska – teren 1 U,M oraz 2 U,M zostały zaliczone do terenów chronionych akustycznie określonych jako „tereny mieszkaniowo-usługowe”.

Reasumując należy stwierdzić, iż projekt planu właściwie przewiduje zabezpieczenia przed uciążliwością hałasu w zakresie, jaki może być przedmiotem jego postanowień.

2.5. Wpływ ustaleń projektu planu na lokalny klimat i zanieczyszczenie powietrza

Prognozuje się, iż w wyniku realizacji ustaleń projektu planu, mogą nastąpić zmiany w zakresie lokalnego klimatu i zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Pojawiające się zanieczyszczenia pyłowe, powstające w trakcie przebudowy danego obiektu będą miały charakter wyłącznie lokalny o niskiej sile oddziaływania. Mając na uwadze niewielki zakres zmian, wpływ ten można uznać za marginalny i pomijalny. Biorąc pod uwagę funkcjonowanie w sąsiedztwie osiedla mieszkaniowego jednorodzinne, w sezonie zimowym zauważalne jest zanieczyszczenie powietrza związane z ogrzewaniem w indywidualnych piecach. W projekcie planu wprowadzono ustalenie dotyczące źródeł wytwarzających energię cieplną, w celu poprawy jakości powietrza w okresie grzewczym.

2.6. Wpływ ustaleń projektu planu na krajobraz

W projekcie planu ustalono takie parametry zabudowy, aby mogła się ona, w sposób harmonijny, wpisywać w zabudowę istniejącą, zachowując przy tym walory estetyczne. Dlatego też za wysoce pozytywne należy ocenić, ustalenie w projekcie planu maksymalnych wysokości obiektów budowlanych oraz szczegółowych zasad w odniesieniu do geometrii dachów (kąta nachylenia i układu połączeń dachowych, wysokości głównej kalenicy dachu oraz maksymalnej i minimalnej intensywności zabudowy). Zapisy te mogą złagodzić ingerencje w krajobraz oraz zapewnić dostosowanie zabudowy do otoczenia.

Projekt planu wprowadza ustalenia dotyczące ochrony i kształtowania ładu przestrzennego. Takie zapisy nie dopuszczają do powstania chaosu przestrzennego negatywnie wpływającego na krajobraz.

Należy stwierdzić, iż zapisy ustaleń planu dążą do ochrony wartości krajobrazowych obszaru opracowania w zakresie, jakie może stanowić przedmiot planu.

Reasumując - siła wprowadzanych zmian i zmiana struktury krajobrazu będzie zależna nie tylko od ustaleń projektu planu, ale od realizacji indywidualnych inwestycji i zagospodarowania nieruchomości w czasie.

Kontrolowany rozwój zabudowy umożliwi zachowanie istniejącego charakteru osiedla z zabudową mieszkaniową i usługową, eliminując ewentualne elementy dysharmonijne w krajobrazie zabytkowego parku.

2.7. Wpływu ustaleń projektu planu na świat roślin i zwierząt

W fazie prac modernizacyjnych i budowlanych mogą wystąpić czasowe oddziaływania na rośliny, głównie o charakterze ozdobnym. Należy przypuszczać, iż zostaną one odpowiednio zabezpieczone przez właścicieli nieruchomości przed ewentualnym zniszczeniem.

W obrębie obszaru opracowania zlokalizowany jest fragment parku miejskiego o cennych walorach przyrodniczych. Projekt planu ustalając funkcje poszczególnych terenów oraz kształtując linie zabudowy wskazał te obszary, na których możliwe jest realizowanie zabudowy, aby w maksymalnym stopniu chronić wartościowe elementy przyrodnicze.

Niemniej, należy przypuszczać, że pracach modernizacyjnych będzie zachodziła dewastacja roślinności ruderalnej w trakcie zabudowy poszczególnych nieruchomości a także dotychczasowe potencjalnie występujące kryjówki zwierząt.

2.8. Wpływu ustaleń projektu planu na różnorodność biologiczną

Analizowany teren charakteryzuje się znaczną bioróżnorodnością zbiorowisk roślinnych. Na jego obszarze znajdują się obiekty o udokumentowanych walorach przyrodniczych, objętych ochroną w trybie przepisów ustawy o ochronie przyrody. Są tam zlokalizowane osiem pomników przyrody. W związku z powyższym projekt planu te części o największych walorach przyrodniczych przeznacza pod tereny zieleni, uniemożliwiając realizację zabudowy. Dla zabezpieczenia tych obiektów przed nadmiernymi przekształceniami projekt planu dopuszcza m. in. możliwość realizacji nowej zabudowy w ściśle określonych granicach wyznaczonych poprzez nieprzekraczalne linie zabudowy, ustala wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej i maksymalny wskaźnik zabudowy. Realizacja nowej zabudowy lub innych zamierzeń inwestycyjnych nie spowoduje zmniejszenia udziału powierzchni biologicznie czynnej w stopniu zasadniczym.

2.9. Emisja promieniowania elektromagnetycznego

Projekt planu nie przewiduje żadnych nowych, znaczących emitorów promieniowania elektromagnetycznego.

2.10. Skutki wpływu na zabytki i dobra materialne

W granicach opracowania znajdują się dwa budynki wpisane do rejestru zabytków – „d. Pałacyk Myśliwski – „Sobediany” – Willa „Aleksandria” oraz „Holendernia”. Ponadto, część obszaru opracowania znajduje się w granicach strefy „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej oraz zabytkowego „Parku Pałacowego”.

Projekt planu respektuje istnienie powyższych dóbr dziedzictwa kulturowego i ustala takie warunki i zasady zagospodarowania, które będą stanowić bazę do przyszłego zainwestowania, a jednocześnie nie będą ograniczać potencjalnych form zagospodarowania. Takie stanowisko wynika z faktu, że wszelkie inwestycje w obszarach zabytkowych podlegają uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i w zależności od charakteru, formy, funkcji oraz sposobu wpisania się w krajobraz kulturowy będą mogły zostać dopuszczone do realizacji bądź nie. W związku z powyższym, projekt planu wyznacza ramy dla przyszłego zainwestowania wymagane ustawą o planowaniu przestrzennym, a szczegółowe wytyczne dotyczące nowych form zagospodarowania pozostawia do kompetencji właściwego organu.

2.11. Skutki wpływu ustaleń projektu planu na ludzi

Projekt planu zawiera szereg ustaleń dotyczących ochrony środowiska, które w sposób bezpośredni i pośredni wpływają korzystnie na warunki życia i zdrowie ludzi.

Projekt planu wprowadza ustalenia, które pozwalają na zapewnienie kompleksowej ochrony zdrowia mieszkańców terenu objętego analizą. Są to ustalenia, dotyczące ochrony i kształtowania, jakości powietrza atmosferycznego, regulacji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, ochrony i kształtowania terenów zieleni, ochrony przed hałasem, czy też ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz wartości krajobrazowej analizowanego obszaru.

W projekcie planu dokonano klasyfikacji obszaru opracowania pod względem wymaganego standardu jakości klimatu akustycznego.

Projekt planu nie przewiduje lokalizacji obiektów niosących ze sobą obciążenia dla środowiska w rozumieniu przepisów Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2016 r., poz. 71).

W obszarze opracowania nie przewiduje się znacznego wzrostu zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza oraz znaczącego wzrostu natężenia hałasu.

W związku z ewentualną zabudową nieruchomości nie można wykluczyć dyskomfortu wywołanego pracami budowlanymi. Na skutek prowadzenia prac budowlanych należy spodziewać się zwiększonej emisji hałasu, której źródłem będą pracujące maszyny

i urządzenia oraz zwiększonej emisji pyłowych, generowanych podczas prowadzenia prac ziemnych. Prace te prawdopodobnie prowadzone będą etapowo, w porze dziennej, co nie powinno stanowić źródeł emisji ponadnormatywnego hałasu w godzinach nocnych.

Ze względu na charakter oddziaływań - krótkotrwałe i chwilowe nie przewiduje się ich istotnego wpływu na kształtowanie klimatu akustycznego. Zasięg oddziaływania prowadzonych prac powinien zamykać się w granicach przedmiotowych nieruchomości.

Nowa zabudowa na nieruchomościach dotychczas niezagospodarowanych wpłynie na zmianę stosunków wodnych w obszarze opracowania i w sąsiedztwie, ponieważ zmniejszy się powierzchnia terenów biologicznie czynnej. Zgodnie z ustaleniami obecnego planu zaopatrzenie w wodę musi odbywać się z sieci wodociągowej, zabezpieczy to tereny przed ewentualnym przenikaniem zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego. W zakresie zapewnienia warunków infiltracji wód istotne są zapisy planu w zakresie parametrów zabudowy obszaru opracowania w tym: zachowanie powierzchni biologicznie czynnej i zachowania maksymalnego wskaźnika zabudowy. Służyć ma to ograniczeniu uszczelniania gruntu oraz zachowanie możliwie dużej powierzchni „przyrodniczo-aktywnej” umożliwiających naturalną filtrację wód do gruntu oraz ograniczeniu nadmiernego odpływu wód opadowych z analizowanego obszaru.

Powyższe ustalenia w znacznym stopniu eliminują zagrożenia związane ze zanieczyszczeniem środowiska i zaburzeniem jego funkcjonowania, a więc pośrednio chronią i utrzymują korzystne warunki życia mieszkańców osiedla.

Ustalenia z zakresu ochrony środowiska, ład przestrzennego minimalizują w stopniu wystarczającym uciążliwość wynikającą z funkcjonowania terenów zurbanizowanych.

Projekt planu właściwie przewiduje rozwiązania chroniące środowisko życia i zdrowia ludzi w zakresie, jaki może być przedmiotem postanowień planu, związku z powyższym nie prognozuje się negatywnego znaczącego oddziaływania na życie ludzi.

2.12. Oddziaływanie transgraniczne

Projekt planu nie zawiera rozstrzygnięć ani nie stwarza możliwości, w wyniku, których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

Reasumując powyższe stwierdza się, że realizacja ustaleń planu nie przyniesie oddziaływania o zasięgu transgranicznym.

Przewidywane skutki oddziaływania ustaleń projektu planu na środowisko i jego prawidłowe funkcjonowanie są zróżnicowane, co do charakteru zmian, trwałości przekształceń, natężenia zachodzących zmian, częstotliwości zmian i ich zasięgu przestrzennego. Spodziewane przeobrażenia w środowisku w związku z wprowadzeniem ustaleń planu miejscowego będą prawdopodobnie niewielkie, bez znaczącego negatywnego oddziaływania na ogólny stan środowiska obszaru opracowania i terenów przyległych.

Wśród oddziaływań na środowisko w kontekście ustaleń projektu planu przeanalizowane zostały następujące znaczące oddziaływania:

1. Charakter zmian:
  - a. pozytywne,
  - b. negatywne,
  - c. bez większego znaczenia.
2. Pod względem bezpośredniości:
  - a. bezpośrednie,
  - b. pośrednie (w sensie dalsze),
  - c. wtórne (w rozumieniu pochodne, występujące jako skutek w późniejszym okresie).
3. Pod względem okresu trwania:
  - a. chwilowe (ograniczonym do maksimum 1 doby),
  - b. krótkoterminowe (do 1 roku),
  - c. długoterminowe (kilkudziesięcioletnim np. powyżej 50 lat).
4. Pod względem częstotliwości:
  - a. stałe,
  - b. zmienne,
  - c. epizodyczne.
5. Pod względem trwałości przekształceń:

- a. o skutkach odwracalnych,
  - b. o skutkach nieodwracalnych.
6. Intensywność przekształceń:
- a. znaczne,
  - b. nieznaczne,
  - c. obojętne,
  - d. skumulowane (nakładające się oddziaływanie pochodzące z różnych źródeł).
7. Zasięg przestrzenny oddziaływania:
- a. lokalnie, (miejscowe),
  - b. w terenach przyległych.

Brak definicji tych pojęć w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz w ustawie Prawo ochrony środowiska powodują, że ocena w dużej mierze jest subiektywna.

Dla przedsięwzięć, przewidzianych w projekcie planu bezpośrednio oddziaływanie na środowisko nie będzie ograniczone do najbliższego sąsiedztwa. Przed określeniem konkretnych lokalizacji inwestycji możliwe jest tylko wskazanie kluczowych czynników, które będą lub potencjalnie mogą wpływać na zmiany stanu środowiska.

Ewentualne uciążliwości ograniczane są poprzez ustalenia ujęte w projekcie planu.

W związku z tym ważna jest jego realizacja w zakresie systemów zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia ścieków bytowych, komunalnych i wód opadowych, systemów i sposobów ogrzewania, segregowania odpadów stałych w miejscach ich powstawania, zachowania parametrów zabudowy, odpowiednich wskaźników terenów biologicznie czynnych, rozwoju i rewitalizacji zieleni.

Zagrożenie dla środowiska może wynikać przede wszystkim z braku kompleksowej realizacji ustaleń ujętych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Tabela nr 1. Ogólna ocena potencjalnych skutków wpływu realizacji ustaleń projektu planu na środowisko i jakość życia i zdrowia ludzi

KOMPONENTY ŚRODOWISKA OBJĘTE PROGNOZĄ	RODZAJ ODDZIAŁYWAŃ						
	Charakter zmian	Pośredniość	Okres trwania	Częstotliwości	Trwałość przekształceń	Intensywność przekształceń	Zasięg oddziaływania
Gleby i powierzchnia terenu	bez większego znaczenia	pośrednie	długoterminowe	stałe	nieodwracalne	nieznaczna	lokalnie
Zwierzęta	bez większego znaczenia	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	nieodwracalne	nieznaczne,	lokalnie
Rośliny	bez większego znaczenia	bezpośrednie	krótkoterminowe	zmiennie	odwracalne	nieznaczne,	lokalnie
Różnorodność biologiczna	bez większego znaczenia	wtórne	długoterminowe	zmiennie	odwracalne	nieznaczne,	lokalnie
Krajobraz	bez większego znaczenia	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	odwracalne	nieznaczne	lokalnie
Wody	bez większego znaczenia	pośrednie	krótkoterminowe	epizodyczne	nieodwracalne	nieznaczne	lokalnie i w sąsiedztwie
Klimat lokalny (mikroklimat)	bez znaczenia	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Powietrze atmosferyczne	bez większego znaczenia	bezpośrednie	długoterminowe	zmiennie	odwracalne	nieznaczne	lokalnie
Klimat akustyczny (emisja hałasu)	bez większego znaczenia	bezpośrednie	krótkoterminowe o zmiennym dobowym natężeniu, zw. z pracą maszyn i urządzeń bud.	zmiennie	odwracalne	nieznaczne	lokalnie
Środowisko życia człowieka	<u>bez większego znaczenia</u> należy spodziewać się zwiększonej emisji hałasu oraz zwiększonej emisji pyłowych w czasie prac budowlanych	bezpośrednie	krótkoterminowe	zmiennie	odwracalne	nieznaczne,	miejscowe

Oddziaływania, będące skutkiem realizacji ustaleń zmiany planu będą występowały głównie w fazie przebudowy (modernizacji) poszczególnych budynków, ich eksploatacji i likwidacji, a ich rodzaj i ich natężenie będzie zróżnicowane.

VII. PROPOZYCE ROZWIĄZAŃ OGRANICZAJĄCYCH NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO ORAZ PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

W niniejszej prognozie zostały omówione rodzaje przewidywanych oddziaływań na środowisko, jakie mogą wystąpić w związku z realizacją ustaleń projektu zmiany planu. Mając powyższe na względzie, projekt zawiera ustalenia, których celem jest zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Tabela nr 2. Ustalenia projektu planu mające na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko

Rodzaj negatywnego oddziaływania	Ustalenia projektu planu eliminujące lub ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko
1. Zmiany w krajobrazie	Projekt planu dla ograniczenia potencjalnych negatywnych oddziaływań wprowadza ustalenia, które mają służyć harmonijnemu wpisaniu budynków w krajobraz, m.in. ujednotacza formę architektoniczną budynków z bryłami budynków w sąsiedztwie, określa nieprzekraczalne linie zabudowy.
2. Zubożenie szaty roślinnej i zwierząt	W celu zachowania zieleni w obrębie działki ustalono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej oraz maksymalny wskaźnik zabudowy działki. Ustalono ww. parametry mają między innymi zadanie nie dopuszczenie do całkowitej zabudowy działki budowlanej.
3. Emisja zanieczyszczeń do powietrza	Projekt planu dla ograniczenia potencjalnych negatywnych oddziaływań na powietrze atmosferyczne, w zakresie zaopatrzenia w energię cieplną ustala preferencje dla zastosowania nie węglowych czynników ciepła.
4. Emisja hałasu	Plan kwalifikuje teren do odpowiedniej kategorii pod względem ochrony akustycznej.
5. Wytwarzanie odpadów komunalnych	Projekt planu nakłada obowiązek usuwania odpadów komunalnych - w oparciu o niezbędne urządzenia służące gromadzeniu odpadów (z uwzględnieniem segregacji i selektywnej zbiórki odpadów) w celu ich przygotowania do transportu do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania, z zachowaniem przepisów odrębnych.
6. Odprowadzanie ścieków bytowych i wód opadowych lub roztopowych	Projekt planu ustala: <ul style="list-style-type: none"> • odprowadzenie ścieków bytowych do zewnętrznej sieci kanalizacyjnej, a w sytuacji jej braku do zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe, z zachowaniem przepisów odrębnych, • odprowadzenie wód opadowych lub roztopowych do zewnętrznych sieci kanalizacji deszczowej lub do ziemi, w myśl przepisów odrębnych.

Analizowany projekt planu podtrzymuje zapisy obowiązującej Zmiany Studium umożliwiające zmniejszenie skali oddziaływania, jakie pojawią się na skutek realizacji ustaleń zmiany planu.

VIII. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCE BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Ustalenia projektu planu miejscowego są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju urbanistycznego

i ekonomicznego miasta. Przyjęte w planie rozwiązania dotyczące sposobu zagospodarowania i zainwestowania terenów, służące ograniczeniu negatywnych oddziaływań na środowisko pozwalają na stwierdzenie, że w zakresie polityki przestrzennej i kierunków rozwoju nie naruszają one ustaleń „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja”.

Ustalenia planu nie ingerują w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Obszar opracowania znajduje się poza obszarami Natura 2 000. Najbliżej usytuowanym obiektem jest obszar Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2 000: pn. „Polany Puszczy Bolimowskiej” o kodzie PLH 100028, który znajduje się w odległości ok. 4,2 km w linii prostej od obszaru pracowania w kierunku na północ.

Jest to specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO), które określone są na podstawie Dyrektywy Siedliskowej dla ochrony typów siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków roślin i zwierząt.

Ustalenia planu zawierają rozwiązania korzystne dla środowiska, dlatego prognoza nie prezentuje rozwiązań alternatywnych do proponowanych w ustaleniach planu uznając, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących uwarunkowań i kierunków rozwoju Skierniewic.

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu miejscowego są warunkami ograniczającymi dowolność realizacji zagospodarowania w przestrzeni. Z racji swej funkcji plan jest wyłącznie przepisem prawa uzupełniającym przepisy zawarte w ustawach i rozporządzeniach wykonawczych.

W projekcie planu przyjęto następujące zasady regulujące inwestowanie w terenach, których celem jest przeciwdziałanie pogorszeniu jakości poszczególnych elementów środowiska.

W zakresie zasad ochrony środowiska w projekcie planu ustalono:

- zaopatrzenie w wodę z miejskiej sieci wodociągowej, a w razie braku możliwości przyłączenia do sieci z ujęć indywidualnych, realizowanych zgodnie z przepisami odrębnymi,
- odprowadzanie ścieków bytowych do miejskiej sieci kanalizacyjnej, nakaz stosowania rozwiązań technicznych ograniczających możliwość zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych,
- odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do miejskiej sieci kanalizacji deszczowej, do ziemi lub do wód powierzchniowych na warunkach określonych w przepisach odrębnych, dopuszcza się stosowanie urządzeń umożliwiających wykorzystanie wód na miejscu oraz stosowanie rozwiązań umożliwiających retencjonowanie nadmiaru wód przed ich odprowadzeniem do miejskiej sieci kanalizacji deszczowej lub do ziemi,
- preferencje dla zastosowania nie węglowych czynników grzewczych,
- zakwalifikowano poszczególne tereny opracowania do terenów o dopuszczalnych poziomach hałasu w środowisku, zgodnie z przepisami ustawy Prawo Ochrony Środowiska,
- nakaz usuwania odpadów komunalnych w oparciu o niezbędne urządzenia służące gromadzeniu odpadów (z uwzględnieniem segregacji i selektywnej zbiórki odpadów) w celu ich przygotowania do transportu do miejsc odzysku lub unieszkodliwienia,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej,
- zharmonizowanie form architektonicznych z krajobrazem oraz podporządkowanie rozwiązań technicznych: budowli i urządzeń infrastruktury technicznej ochronie walorów krajobrazowych środowiska,
- lokalizowanie zabudowy na działce zgodnie z ustaleniami rysunku planu dotyczącymi nieprzekraczalnej linii zabudowy,
- obsługę komunikacyjną działek zgodnie z ustaleniami planu,
- zapewniono miejsca parkingowe na działkach budowlanych.

Zastosowanie wszystkich zaleceń zawartych w projekcie zmiany planu, w tym szczególnie z zakresu ochrony środowiska i infrastruktury technicznej będzie gwarantem ograniczenia do minimum ewentualnych, negatywnych wpływów planowanych inwestycji na

środowisko.

IX. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Ze względu na charakter i niewielką skalę zmian, jakie niesie ze sobą realizacja ustaleń projektu planu nie przewiduje się konieczności szczególnej analizy skutków postanowień ww. dokumentu. Oddziaływanie na środowisko (nawet przy realizacji wszystkich zapisów planu) nie powinno zmieniać się na tyle silnie by konieczne było wprowadzenie nowych narzędzi i metod obserwacji środowiska.

Badania monitoringowe mogą być prowadzone w oparciu o pomiary, oceny i analizy wykonywane w ramach państwowego monitoringu środowiska przez ustawowo wyznaczone do tego organy i instytucje. Działania tych instytucji w zakresie monitoringu środowiska pozwolą na ocenę skutków realizacji ustaleń mpzp i umożliwią reakcje na ewentualne negatywne zjawiska zachodzące w środowisku.

Ponieważ z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynika obowiązek wykonywania przez organ wykonawczy jednostki samorządowej oceny aktualności studium i planów zagospodarowania przestrzennego proponuje się, aby analizę skutków realizacji postanowień planu wykonać w ramach oceny przedmiotowej analizy. Ocenę aktualności studium i planów sporządza się, co najmniej raz w czasie kadencji Rady. Z tą samą częstotliwością wykonywana byłaby analiza skutków realizacji postanowień danego planu.

Monitoring skutków realizacji ustaleń danego planu powinien rozpocząć się niezwłocznie po jego uchwaleniu, co pozwoli na uzyskanie danych wyjściowych do dalszych analiz, a następnie proponuje się coroczne badanie efektów zmian zachodzących w środowisku i gospodarowaniu przestrzenią z zastrzeżeniem, iż w sytuacji zaangażowania w prowadzony monitoring instytucji kontrolnych zobowiązanych do prowadzenia monitoringu w określonym przepisami zakresie (np. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska czy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny) można zachować częstotliwość badań do stosowanych przez dane instytucje.

X. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych ustaleniami zmiany planu. Ma ona na celu wykazać, czy przyjęte w projekcie planu zagospodarowania przestrzennego rozwiązania, niezbędne dla zapobiegania powstawania zagrożeń środowiska, spełniają swoją rolę oraz w jakim stopniu warunki realizacji ustaleń planu mogą oddziaływać na środowisko. Zgodnie z zapisami ustawowymi rolą prognozy nie jest ocena przyjętych w planie rozwiązań planistycznych, a sprawdzenie czy w przyjętych rozwiązaniach zabezpieczony został, we właściwy sposób, interes środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Ponadto prognoza ma za zadanie określić wpływ i zakres potencjalnych zmian na warunki życia człowieka, jakie mogą nastąpić w wyniku ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz przedstawić rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywny wpływ na środowisko, spowodowany realizacją ustaleń zawartych w projekcie planu.

Prognoza jest dokumentem sporządzonym obowiązkowo dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obszar opracowania znajduje się w północno-zachodniej części miasta. Obejmuje nieruchomości zlokalizowane pomiędzy ulicą Waryńskiego a rzeką Łupią oraz jedną nieruchomość zlokalizowaną przy skrzyżowaniu z ulicą Sierakowicką. W części zachodniej znajdują się zabudowania związane z działalnością Instytutu Ogrodnictwa oraz pola uprawne – doświadczalne. W części północnej zlokalizowana jest zabudowa mieszkaniowa – jednorodzinna i wielorodzinna. W części wschodniej i południowej znajduje się niezabudowany teren parku miejskiego wraz z rzeką Łupią. Obszar ten objęty jest ochroną

konserwatorską i znajdują się tam dwa budynki zabytkowe. Na terenie parku znajduje się osiem pomników przyrody.

Sporządzenie nowego planu miejscowego dla tego obszaru ma na celu rozszerzenie wachlarza możliwych usług oraz dopuszczenie lokalizacji zabudowy mieszkaniowej w wybranych terenach. Ma to wpłynąć na możliwości inwestycyjne w tym obszarze. Jednocześnie projekt planu respektuje istnienie na tym obszarze terenów i obiektów objętych ochroną konserwatorską oraz ochroną z zakresu ochrony przyrody.

Sporządzenie niniejszej prognozy poprzedziła wizja lokalna, której celem było rozpoznanie sposobu użytkowania i zagospodarowania terenu objętego projektem planu i terenów sąsiednich oraz określenie najistotniejszych zagrożeń, jakie na przedmiotowych terenach występują oraz mogą wystąpić w związku z realizacją ustaleń zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Na podstawie obserwacji i dostępnej literatury dokonano opisu poszczególnych komponentów środowiska. Ocenę przewidywanych skutków dla środowiska naturalnego, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu i rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, ujętych w projekcie planu, odniesiono do aktualnego stanu środowiska, opisanego w opracowaniu ekofizjograficznym, które poprzedziło sporządzenie projektu zmiany planu miejscowego.

W „Prognozie...” opisano również tendencje zmian w środowisku w sytuacji braku realizacji ustaleń planu. Zdefiniowano zagrożenia dla środowiska. Przedstawiono szczegółowe założenia projektowanego dokumentu, łącznie z parametrami urbanistycznymi określającymi formę i rodzaj zabudowy. Opisano skutki realizacji ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska oraz na obszary objęte ochroną prawną w trybie przepisów ustawy o ochronie przyrody. W prognozie określono częstotliwość i sposób monitorowania skutków realizacji ustaleń zmiany planu.

Obszar objęty opracowaniem, pod względem krajobrazowym, zasobów przyrodniczych oraz różnorodności biologicznej jest antropogenicznie przekształcony w części zachodniej. W części środkowej obszar ten został zaadaptowany na potrzeby Instytutu Ogrodnictwa. Część wschodnia to teren parku miejskiego.

Obszar ten nie jest objęty ochroną prawną, w trybie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W obrębie analizowanego obszaru nie stwierdzono występowania stanowisk chronionych gatunków roślin ujętych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. i grzybów ujętych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną prawną. Niemniej, w granicach opracowania zlokalizowanych jest osiem pomników przyrody: dwie Topole białe, dwa Wiązy szypułkowe, Brzoza brodawkowata, dwa Jesiony wyniosłe oraz Dąb szypułkowy.

Ze względu na charakter obszaru objętego planem w części zachodniej występują gatunki zwierząt związane są z osiedlami ludzkimi. Od wschodu obszar opracowania granicy z korytem rzeki Łupii (Skierniewki) i mogą pojawiać się tam zwierzęta związane ze środowiskiem podmokłym i rzeczny. Na terenie parku można spotkać zwierzęta związane ze środowiskiem leśnym. Najbliżej zlokalizowanym obszarem chronionym w sieci Natura 2000 znajdującym się w odległości ok. 4,2 km (w linii prostej w kierunku na północ) jest obszar pn. „Polany Puszczy Bolimowskiej”.

Z uwagi na bariery w postaci ciągów komunikacyjnych i zabudowy osiedlowej, powiązania przyrodnicze i ciągłość przestrzenna terenów chronionych z obszarem opracowania nie występuje.

Projekt planu miejscowego, dla którego potrzeb sporządzono niniejszą Prognozę określa przeznaczenie terenu, ustala zasady ich zabudowy i zagospodarowania, obsługę komunikacyjną, zasady ochrony środowiska przyrodniczego oraz kształtowania ładu przestrzennego. Ustalenia projektu planu, w stosunku do obowiązującego planu miejscowego, wnoszą zmiany w postaci rozszerzenia wachlarza możliwych do realizacji usług oraz dopuszczenia zabudowy usługowej na wybranych obszarach.

Wśród oddziaływań na środowisko w kontekście ustaleń projektu planu przeanalizowano charakter zmian pod względem: bezpośredniości, okresu trwania, częstotliwości, trwałości i intensywności przekształceń oraz określono zasięg przestrzenny

oddziaływania. Brak definicji powyższych pojęć w stosownych ustawach powoduje, że ocena taka jest w dużej mierze subiektywna i intuicyjna.

Wypełnienie wszystkich obowiązków podanych w projekcie planu miejscowego oraz późniejsze ich przestrzeganie pozwoli na zminimalizowanie zagrożeń zarówno w obrębie terenów będących przedmiotem planu jak i na terenach sąsiednich.

Ze względu na lokalizację obszaru opracowania oraz brak znaczących oddziaływań na środowisko o charakterze ponadregionalnym nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisku przewidzianym art. 108 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognozuje się, iż realizacja ustaleń planu, zgodnie z przepisami szczególnymi, nie powinna doprowadzić do znaczącego pogorszenia istniejącego stanu środowiska przyrodniczego lub pogorszenia jakości życia ludzi zamieszkujący przedmiotowy obszar i tereny w sąsiedztwie.

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu miejscowego są warunkami ograniczającymi dowolność realizacji zagospodarowania w przestrzeni. Z racji swej funkcji plan jest wyłącznie przepisem prawa uzupełniającym przepisy zawarte w ustawach i rozporządzeniach wykonawczych.

Oddziaływanie na środowisko (nawet przy realizacji wszystkich zapisów planu) nie powinno zmieniać się na tyle silnie by konieczne było wprowadzenie nowych narzędzi i metod obserwacji środowiska).

Obszar planu jest częścią kilku „obszarów funkcjonalnych” oznaczonych w „Zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja” Ustalenia Studium dla ww. obszarów zakładają:

- 108 U – zabudowa usługowa wraz z dojazdami, zielenią, miejscami postojowymi dla samochodów, obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej, dopuszczalna realizacja funkcji mieszkalnictwa jako funkcji towarzyszącej zabudowie usługowej;
- 106 U,Z – zabudowa usługowa i tereny zieleni (zieleń zabytkowego parku) wraz z dojazdami, miejscami postojowymi dla samochodów, obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej, dopuszcza się utrzymanie zabudowy mieszkaniowej oraz realizację obiektów wykorzystywanych, bezpośrednio, dla doświadczalnych upraw ogrodniczych;
- 105 Z – zieleń parkowa i zieleń ogrodów (zieleń zabytkowego parku), dopuszcza się utrzymanie istniejącej zabudowy oraz realizację obiektów infrastruktury technicznej, a w terenach pól doświadczalnych – obiektów wykorzystywanych, bezpośrednio, dla upraw ogrodniczych;
- 26 Z – zieleń terenów otwartych lub zieleni ogrodów przydomowych zabudowy przyulicznej - ulicy Łowickiej, dopuszczalna realizacja urządzeń służących celom rekreacji i wypoczynku w ramach zieleni ogrodów przydomowych, także budowa niewielkich altan, dopuszcza się realizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

Jednocześnie, w studium zapisano, iż dopuszcza się uszczegółowienie i rozszerzenie możliwych do realizacji funkcji w planach miejscowych przy zachowaniu zasady, by zabudowa i zagospodarowanie poszczególnych nieruchomości były podobne pod względem funkcji lub miały charakter uzupełnienia dla funkcji podstawowej, a także by były zbliżone pod względem uwarunkowań i wymagań środowiskowych, kulturowych i kompozycyjno-estetycznych. Projekt miejscowego planu nie narusza ustaleń studium.

XI. WNIOSKI KOŃCOWE

Przy spełnieniu wymagań wynikających z ustaleń planu oraz przepisów szczególnych dotyczących ochrony środowiska i ochrony przyrody, plan nie budzi obaw o spowodowanie zagrożenia dla środowiska naturalnego. Przyszłe zagospodarowanie nie wpłynie degradująco na środowisko, w szczególności na przyrodę w tym na Obszar Natura 2000 „Dolinę Rawki”.

Ustalenia projektu miejscowego planu nie naruszają zasad i kierunków rozwoju

przestrzennego przyjętych w Zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewic – II edycja.

W związku z powyższym można stwierdzić, iż realizacja ustaleń projektu planu nie stanowi istotnych zagrożeń dla środowiska naturalnego w skali ponad lokalnej, a przewidywane negatywne skutki w skali lokalnej mieszczą się w formule strat nieuniknionych.

W świetle przedstawionej analizy ustaleń projektu planu oraz zawartych w powyższej prognozie uwag, projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru miasta Skierniewice zlokalizowanego w rejonie ulic Waryńskiego, Sierakowickiej oraz rzeki Łupii, należy uznać za poprawny.

XII. LITERATURA

- Kistowski M., Korwel-Lejkowska B. - Problemy metodyczne i proceduralne sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko projektów planów zagospodarowania przestrzennego województw na tle dotychczasowych doświadczeń polskich,
- Kondracki J. - Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
- Czerwieńec M., Lewińska J. - Zieleń w mieście, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, Kraków 2000,
- Atlas Rzeczypospolitej. Główny Geodeta Kraju 1993-1997 r.,
- Falińska K. – Ekologia roślin. PWN, Warszawa 1997 r.,
- Kozłowski S. – Przyrodnicze kryteria gospodarki przestrzennej. KUL Lublin 1997 r.,
- Szafer W., Zarzycki K. – Szata roślinna Polski .PWN, W-wa,1972 r.,
- Rychling A., Solon J. – Ekologia krajobrazu. PWN 1998 r.,
- Pospolite rośliny środkowej Europy, PWRiL, Warszawa 1990 r.,
- Materiały archiwalne. Plansza "Roślinność rzeczywista m. Skierniewice" Opracowanie: R. Olaczek, U. Warcholińska i K. Krzywański,
- Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA – praca zbiorowa pod redakcją A. Liro – Fundacja IUCN Poland Warszawa, 1999,
- Smogorzewski J. System terenów otwartych jako element konstrukcji miasta, Instytut Planowania Przestrzennego Politechniki Warszawskiej.

Dokumenty i inne dostępne opracowania:

- uchwała Nr VIII/77/2019 Rady Miasta Skierniewice z dnia 30 maja 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice zlokalizowany w rejonie ulicy Waryńskiego, Sierakowickiej oraz rzeki Łupii,
- uchwała Nr XIII/93/07 Rady Miasta Skierniewice z dnia 31 sierpnia 2007 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - fragment miasta Skierniewice położony pomiędzy linią kolejową Skierniewice – Łowicz a rzeką Łupią, z wyłączeniem terenów zamkniętych (rejon ulic: L.Waryńskiego, Sierakowickiej i Łącznej) (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2007 r. Nr 324 poz. 2909),
- uchwała Nr XLI/90/2017 Rady Miasta Skierniewice z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice położony pomiędzy linią kolejową Skierniewice-Łowicz, a rzeką Łupią, z wyłączeniem terenów zamkniętych (rejon ulic: L. Waryńskiego, Sierakowickiej i Łącznej) uchwalonego uchwałą Nr XIII/93/07 Rady Miasta Skierniewice z dnia 31 sierpnia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2017 r. poz. 388),
- uchwała Nr VIII/39/11 Rady Miasta Skierniewice z dnia 2 marca 2011 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - fragment miasta Skierniewice położony w rejonie ulic: Łowickiej, Bielańskiej, Nowobielańskiej i Widok (Dz. Urz. Woj. Łódz. Nr 118 poz. 1080 z dnia 27 kwietnia 2011 r.),
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone dla obszaru zlokalizowanego w rejonie ulic Waryńskiego, Sierakowickiej i rzeki Łupii,

- Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Skierniewice II edycja – Załącznik Nr 1 do Uchwały Rady Miasta Skierniewice Nr XXIII/42/2016 z dnia 7 kwietnia 2016 r.,
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone do Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Skierniewice – II edycja (tekst opracowania wraz z planszami tematycznymi), 2015 r.,
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Skierniewice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024,
- Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2017 r. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Łódź,
- Koncepcja rozwoju terenów zieleni w Skierniewicach, MPU, 2007 r.
- Program wodno-środowiskowy kraju, KZGW, Warszawa 2010 r.,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi. (Uchwała Sejmiku Województwa Łódzkiego Nr LV/679/18 z dnia 28 sierpnia 2018 r.),
- Załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 poz. 1911 z późn. zm.) – Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, KZGW, Warszawa, 2011 r.,
- Program wodno-środowiskowy kraju, KZGW, Warszawa 2010 r.,
- Inne źródła:
  - <http://geoportal.kzgw.gov.pl/imap/>,
  - <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/>
  - aktualna mapa zasadnicza terenu objętego opracowaniem oraz terenów sąsiednich w skali 1: 1 000,
  - wizje w terenie,
  - www.natura2000.mos.gov.pl.